

VESZPRÉM VÁRMEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZGYŰLÉSE

HATÁROZAT

Szám: 46/2025. (XI.27.) határozat

Tárgy: A „Veszprém vármegye 2024. évre szóló területi monitoring jelentése” című dokumentumról

A Veszprém Vármegyei Önkormányzat Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) megtárgyalta a „Veszprém vármegye 2024. évre szóló területi monitoring jelentése” tárgyú előterjesztést és az alábbi döntést hozta:

1. A Közgyűlés a „Veszprém vármegye 2024. évre szóló területi monitoring jelentése” című dokumentumban (a továbbiakban: Monitoring jelentés) foglaltakat a határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja.
2. A Közgyűlés felkéri elnökét, hogy a Monitoring jelentést és az annak elfogadásáról szóló határozatot tájékoztatásul küldje meg Veszprém vármegye négy egyéni választókerülete országgyűlési képviselőjének.
3. A Közgyűlés felkéri elnökét, hogy a Monitoring jelentést és az annak elfogadásáról szóló határozatot küldje meg a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztériumot vezető miniszter, valamint a Balaton Fejlesztési Tanács részére.

Határidő: 1. pont tekintetében: azonnal
2. - 3. pont tekintetében: 2025. december 31.

Felelős: Polgárdy Imre Lajos, a vármegyei közgyűlés elnöke

Polgárdy Imre Lajos s.k.
vármegyei közgyűlés elnöke

dr. Imre László s.k.
vármegyei jegyző

A kiadmány hitelül:

Veszprém vármegye 2024. évre szóló területi monitoring jelentése

Készült a 2025. szeptember 2-ig elérhető társadalmi és gazdasági mutatók alapján.

A jelentést összeállította:

Szóllásné Haraszi Bernadett, területfejlesztési referens

A jelentés összeállítását koordinálta:

Fabacsovics Zoltán, irodavezető, térségi főmérnök

**Veszprém Vármegyei Önkormányzati Hivatal
Területfejlesztési Iroda**

2025. szeptember

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	3
2. Népeség, társadalom	4
2.1. Veszprém vármegye elhelyezkedése	
2.2. Állandó népeség	
2.3. Lakónépeség	
2.4. Élveszületés	
2.5. Halálozás	
2.6. Természetes szaporodás, fogyás	
2.7. Vándorlási egyenleg	
3. Lakásállomány	14
4. Intézményi kapacitások és kihasználtság	16
4.1. Házi orvosok száma	
4.2. Házi gyermekorvosok száma	
4.3. Gyógyszertárak száma	
4.4. Bölcsődék	
4.5. Óvodák	
4.6. Alapfokú oktatás	
4.7. Középfokú oktatás	
4.8. Felsőoktatás	
4.9. Szociális ellátás	
5. Gazdaság.....	27
5.1. Bruttó hazai termék	
5.2. Az ipari termelés volumenindexe	
5.3. Vállalkozások	
5.4. Kutatás-fejlesztés	
5.5. Foglalkoztatottság	
6. Összefoglalás	35

1. Bevezetés

A Veszprém Vármegyei Önkormányzat közgyűlése 39/2024 (IX.26.) számú határozatával fogadta el a *Veszprém Vármegye Kohéziós Akcióterve a 2023-2030 időszakra* című dokumentumot, valamint döntött arról, hogy annak javaslatait a beszámolóknak figyelembe veszi. Az évente készülő területfejlesztési és területrendezési beszámolókon kívül az Önkormányzat szándékai szerint minden évben elkészül egy monitoring jelentés, mely a Kohéziós Akciótervben javasolt mutatókra és indikátorokra alapozva elemzi a vármegye területi folyamatait, követi a változásokat.

A Kohéziós Akcióterv 2.2.7. fejezete részletesen kitér a javasolt mutatókra, így a monitoring jelentés ezek mentén elemzi a vármegye helyzetét. A Kohéziós Akcióterv véleményeztetése során érkezett javaslatokat figyelembe vettük a majdani monitoring jelentés mutatóinak körével kapcsolatban (pl. ipari termelés volumenindexe, GDP, K+F).

A *környezeti mutatókat* a vármegye minden évében az aktuális környezetvédelmi beszámolóban elemzi, mivel Kvt. 48/D. § (3) bekezdése beszámolási kötelezettséget ír elő a vármegyei környezetvédelmi program végrehajtásának előző évi alakulásáról. A 2024-es évről szóló beszámolót a Közgyűlés a 24/2025. (IV.24.) számú határozatával fogadta el.

A területi monitoring rendszerről szóló 37/2010. (II.26.) Kormányrendelet szintén indokolja a monitoring jelentés elkészítését, melynek 7. §-a részletesen leírja a vármegyei szintű monitoring feladatokat.

Veszprém vármegye monitoring jelentése a 2023. évi társadalmi és gazdasági mutatók alapján című dokumentumot a Veszprém Vármegyei Önkormányzat közgyűlése 2025. januárjában rendkívüli közgyűlésen tárgyalta, és a 2/2025. (I.16.) számú határozatával fogadta el.

Az előző, valamint a jelenlegi monitoring jelentés összeállítása során véleményezési lehetőséget kaptak a Veszprém Vármegyeri Területfejlesztési Szakmai Kollégium tagjai, építő jellegű véleményüket ezúton is köszönjük, javaslatukat a rendelkezésre álló adatok és az elemzői kapacitás mértékéig, lehetőségeink szerint figyelembe vettük.

Jelen monitoring jelentés az Központi Statisztikai Hivatal közzétett adataihoz való hozzáférés értelmében nagyrészt 2024-es adatokat tartalmaz, egyes tématerületek mutatóinak frissítése későbbi időpontokban várható a 2025-ös év folyamán. A monitoring jelentés a 2025. szeptember 2-ig elérhető adatokat elemzi minden tématerületen.

2. Népeség, társadalom

2.1. Veszprém vármegye elhelyezkedése

Veszprém vármegye közigazgatási egység a Közép-dunántúli régióban. Északról Győr-Moson-Sopron és Komárom-Esztergom, keletről Fejér vármegye, délről Somogy vármegye, nyugatról pedig Vas és Zala vármegyék határolják. Az ország közepes nagyságú vármegyéihez tartozik. Területe három nagy tájegységre, a Kisalföld déli részére, a Bakony hegységre és a Balatonfelvidékre bontható. Székhelye a királynék városa, Veszprém.

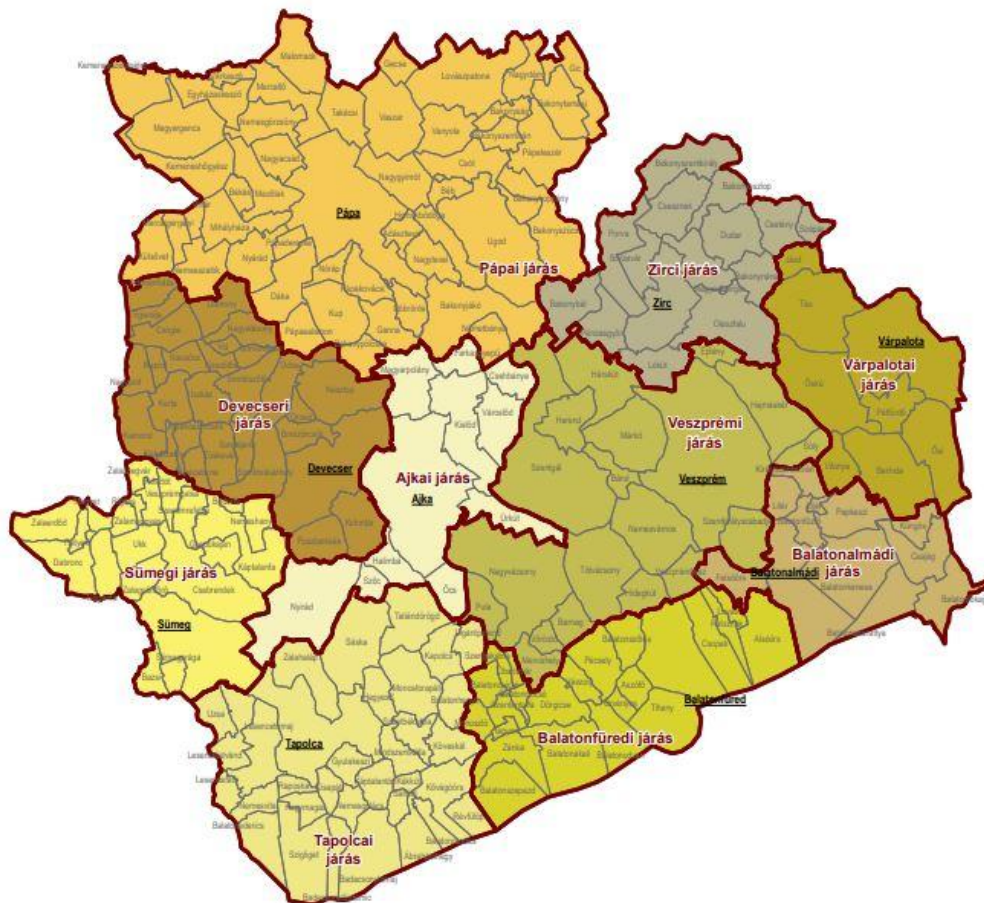

Veszprém vármegye területe 4463 km².

1. sz. ábra: Veszprém vármegye elhelyezkedése

A vármegye **10 járásra** tagolódik: Ajkai, Balatonalmádi, Balatonfüredi, Devecseri, Pápai, Sümegi, Tapolcai, Várpalotai, Veszprémi és Zirci járásra.

2. sz. ábra: Veszprém vármegye járásai

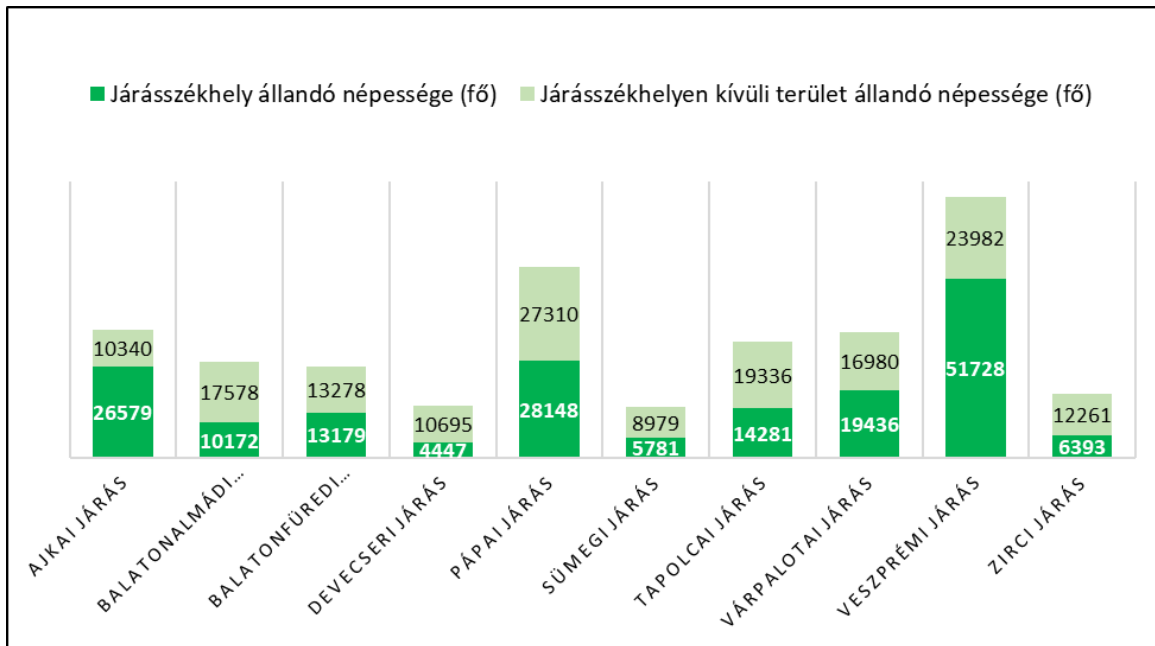

Forrás: térport.hu

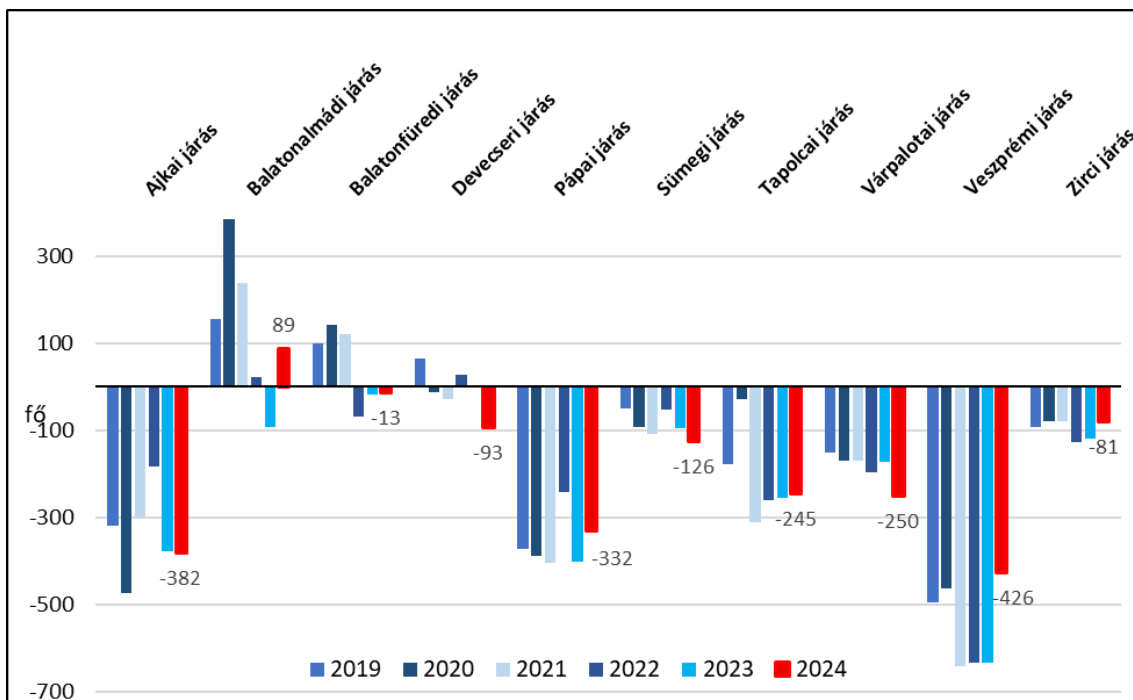
2.2. Állandó népesség

Az állandó népesség fogalom az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek adatait tartalmazza, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük. Veszprém vármegye állandó népessége **2024-ben 340 883 fő**, az előregedő társadalom trendjeit követi, szinte minden járásban népesség fogyás tapasztalható. A legkedvezőbb népességi adatokkal két Balaton-parti járás, a Balatonalmádi és a Balatonfüredi járás rendelkezik, a többi járásban népességarányosan évről-évre csökken az állandó népesség.

3. ábra: Az állandó népesség száma Veszprém vármegye járásaiban, 2024

4. ábra: Az állandó népességszám változása Veszprém vármegye járásaiban (2019-2024)

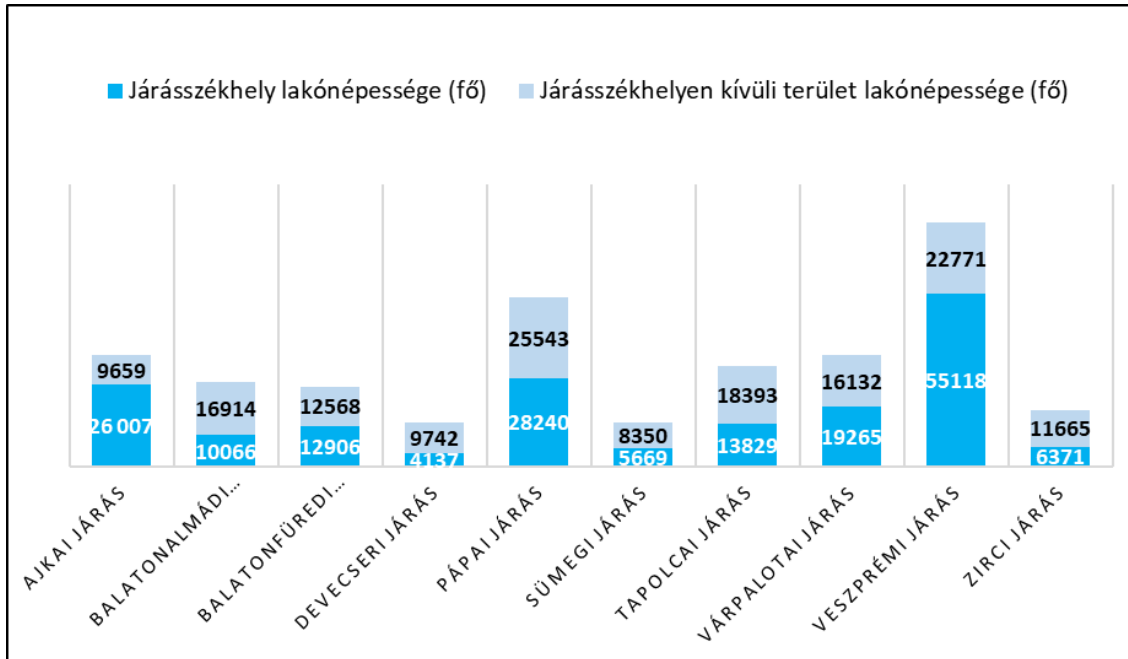

Képek forrása: KSH adatok alapján saját szerkesztés

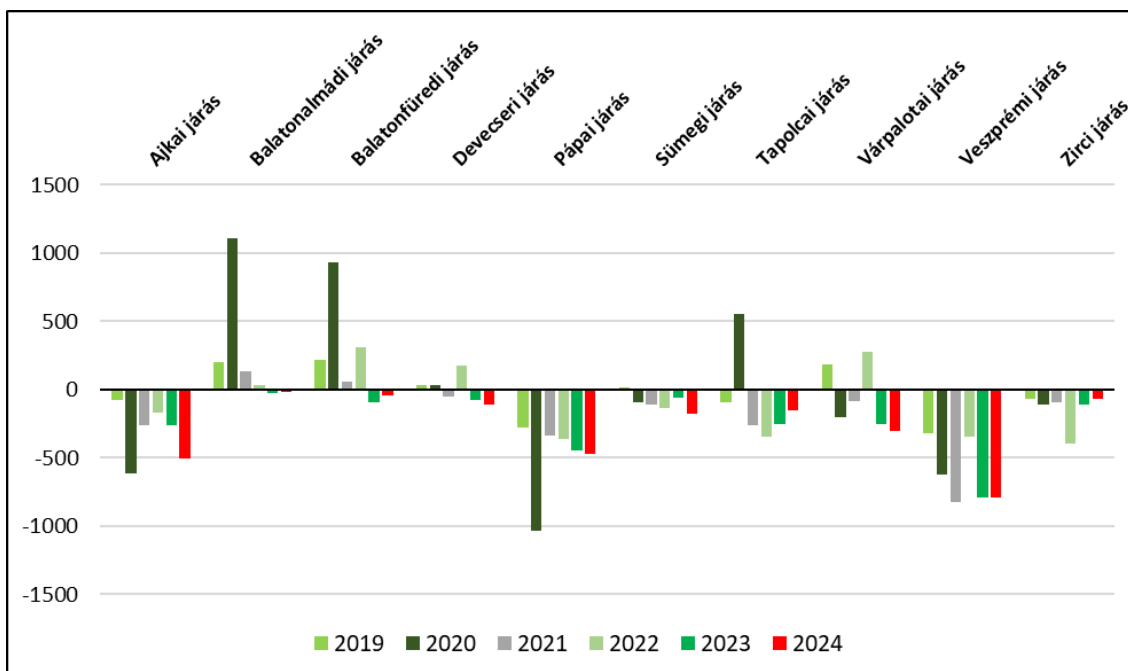
2.3. Lakónépesség

A lakónépesség fogalom az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma, mely 2024-ben **333 345 fő** volt Veszprém vármegyében. A 2020-as Balaton-parti lakónépesség-megugrás után ezen járások népessége továbbra is alig vagy kis mértékben csökken, a vármegye többi járásában a demográfiai trendeknek megfelelően nagyobb mértékű csökkenés tapasztalható, mely a 2023-as értékhez képest az Ajkai járásban a legnagyobb mértékű.

5. ábra: A lakónépesség száma Veszprém vármegye járásaiban, 2024

6. ábra: A lakónépesség számának változása Veszprém vármegye járásaiban, fő (2019-2024)

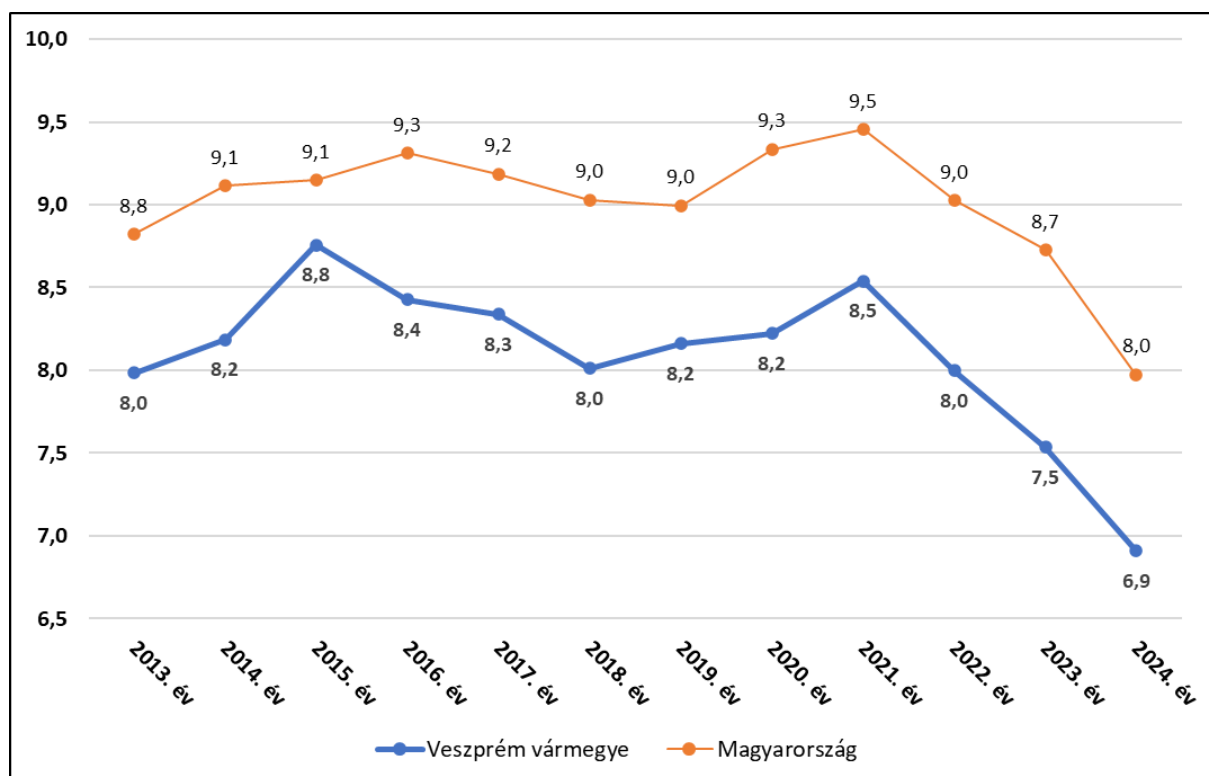
Képek forrása: KSH adatok alapján saját szerkesztés

2.4. Élveszületés

Az élveszületési arányszám, más néven nyers élveszületési arányszám az **ezer főre jutó élveszületések számát** mutatja egy adott évben.

A 7. ábra 2013-tól 2024-ig mutatja az arányszámokat. A diagramon jól látszik a születések számának csökkenése, mely a növekvő halálozási ráta mellett a népesség csökkenésének másik fő oka. A magyarországi, valamint a vármegyei átlag is alacsony értékeket mutat, **2024-ben** az utóbbi 10 év **legrosszabb arányszámai** olvashatók ki. A kis felfelé ívelő periódusok valószínűleg a családtámogatási intézkedéseknek köszönhetők, melyek azonban hosszú távon eddig nem tudták biztosítani a születésszám növekedését.

7. ábra: Élveszületések száma 1000 főre

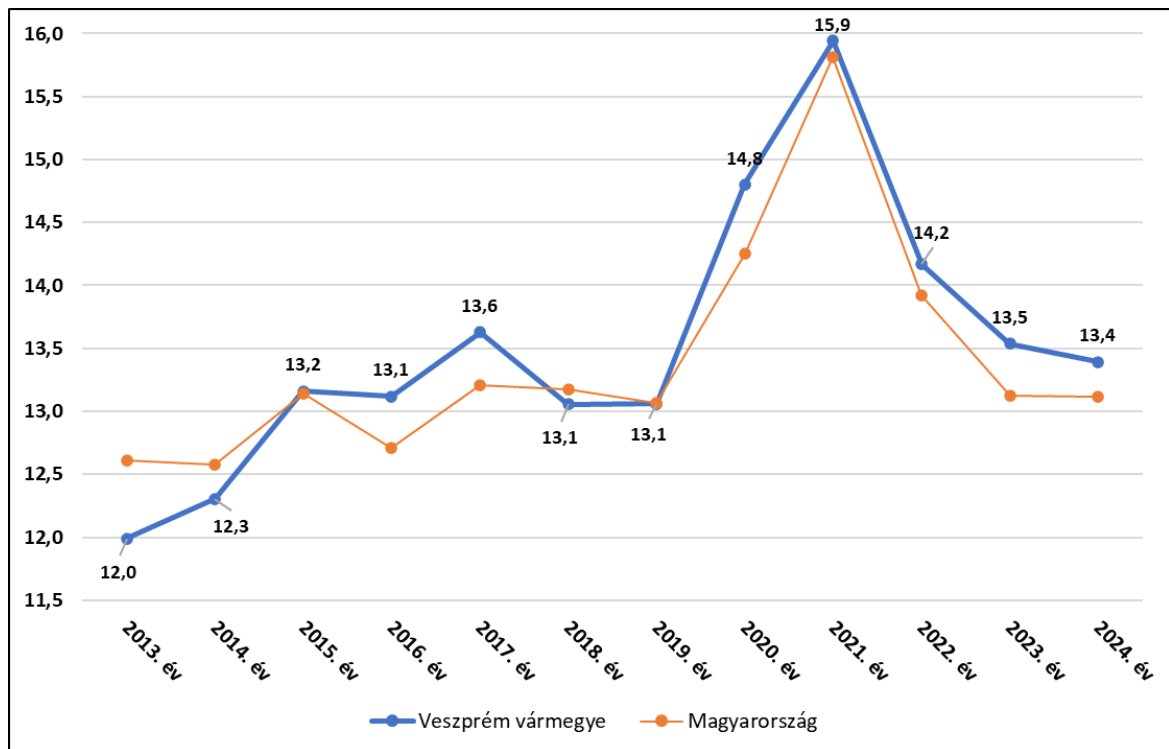

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

2.5. Halálozás

Az 1000 főre jutó halálozások száma a **magyarországi átlagnál magasabb**, vármegyénkben is jóval meghaladja a születések számát. A 8. ábra szemléletesen mutatja be a halálozási arányszám időbeli változását a 2013-as évtől 2024-ig. Látható, hogy 2020-2022 között voltak az arányszámok a legmagasabbak, 2023-tól mérséklődni látszik, de még mindig magas értékeket olvashatunk le a diagramról, mely az élveszületési arányszámokat jóval meghaladja.

8. ábra: Halálozások száma 1000 főre

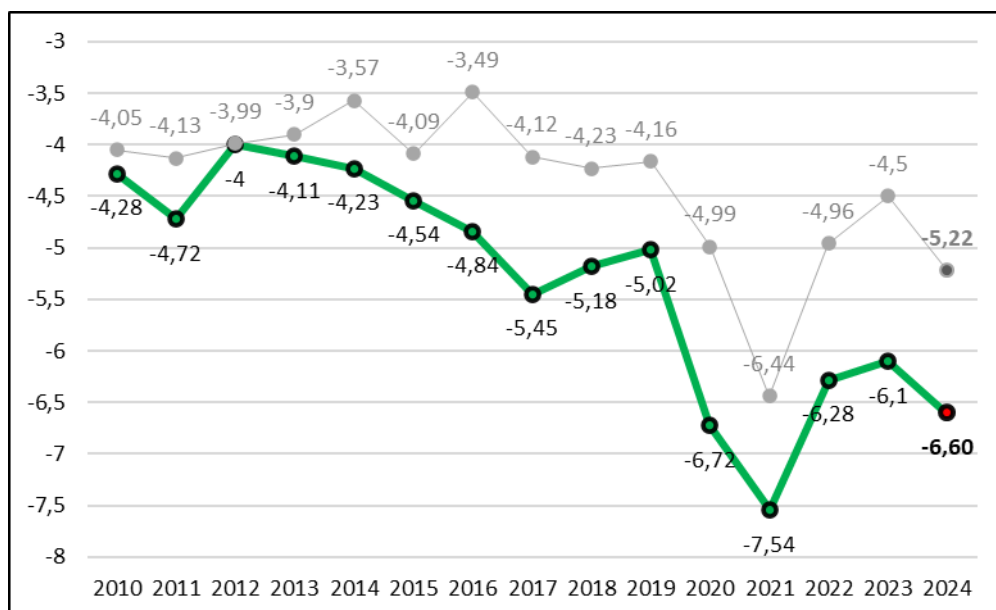

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

2.6. Természetes szaporodás, fogyás

Az előző kettő mutató különbsége jelenti a természetes szaporodás, fogyás értékeit, mely megmutatja, hogy arányaiban mennyivel csökken a népesség a vármegyében.

9. ábra: Természetes szaporodás, fogyás Veszprém vármegyében (ezrelék) 2010-2024

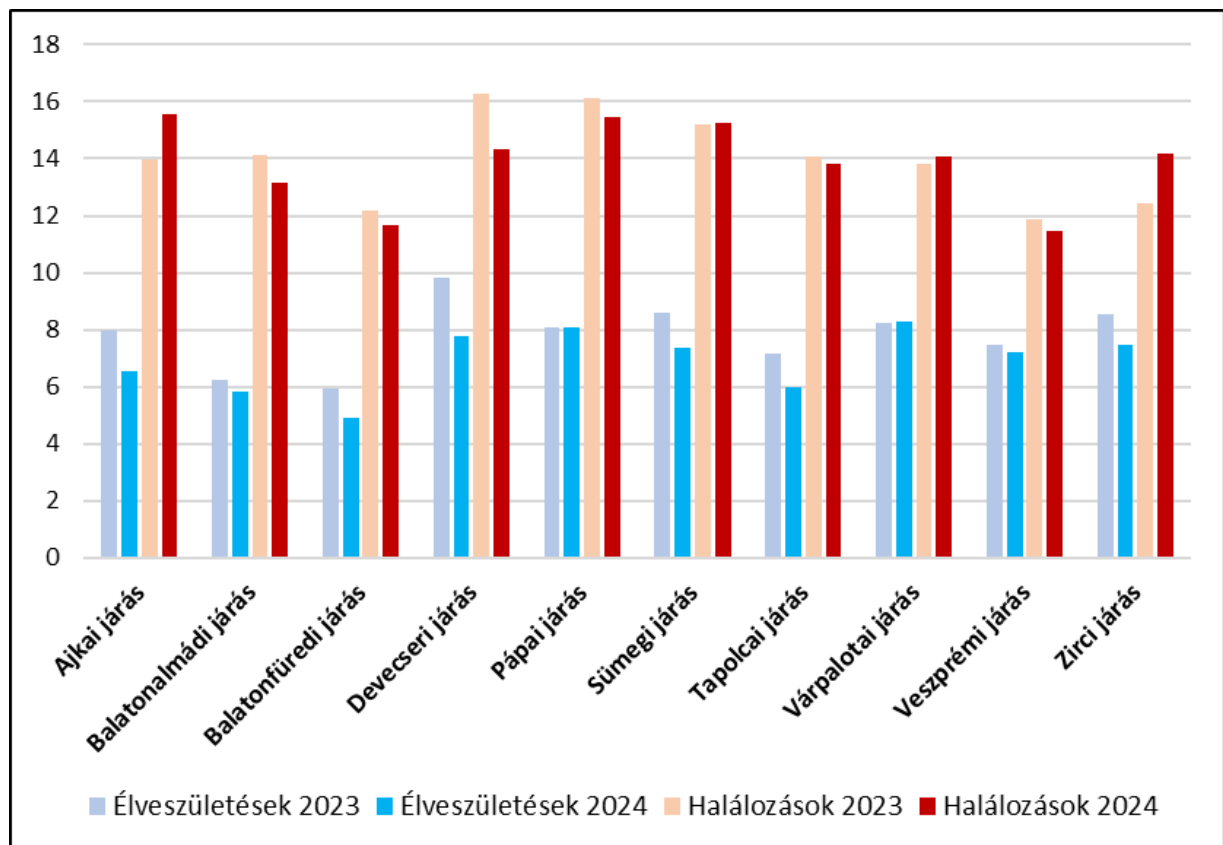
Forrás: T-MER adatok alapján saját szerkesztés

A diagram értékei alapján (9. ábra) a vármegyei átlagértékek az országos trendeket követik, némileg rosszabb arányszámokkal. A népesség fogyása feltételezhetően a COVID-19 járvány miatt 2020-ban és 2021-ben felgyorsult, majd 2022-től újra mérséklődött. **2024-ben a tavalyi évhez képest ismét csökkenő értékeket** olvashatunk le a diagramról mind országos, mind vármegyei vonatkozásban, tehát a népesség fogyása ismét gyorsulni látszik.

Járási bontásban (10. ábra) is megállapítható, hogy a vármegye minden járásában erőteljesen csökken a népesség. Az **élveszületéseket** tekintve a legmagasabb értékeket 2023-ban a Devecseri és a Sümegi, **2024-ben a Pápai és a Várpalotai** járásokban láthatjuk. A **halálozások** értékei

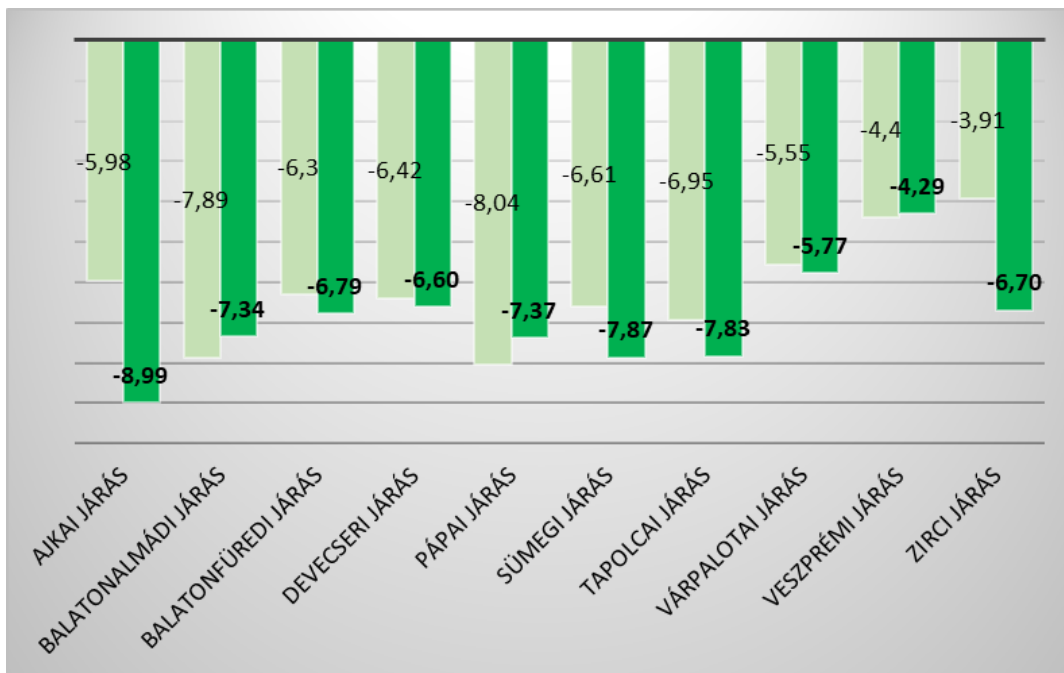
2023-ban a Pápai és a Devecseri járásban (idősothtonok) voltak a legmagasabbak, **2024-ben pedig az Ajkai járás** rendelkezett a legmagasabb értékkel a vármegyében a Pápai és a Sümegi járás előtt.

10. ábra: Élveszületések és halálozások száma 1000 lakosra vetítve Veszprém vármegye járásaiban (2023-as és 2024-es értékek)

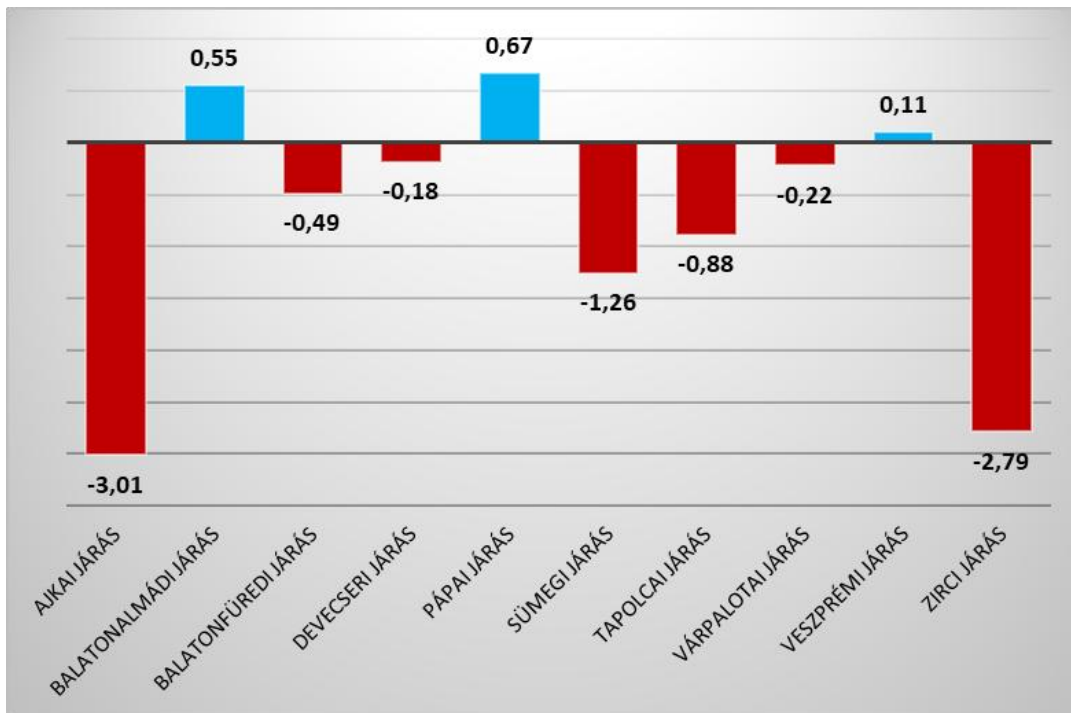
Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

11. ábra: Természetes szaporodás Veszprém vármegye járásaiiban 2023-ban és 2024-ben (ezrelék)

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

12. ábra: Természetes szaporodás értékeinek 2024. évi változása a 2023-as év értékeihez képest (ezrelék)

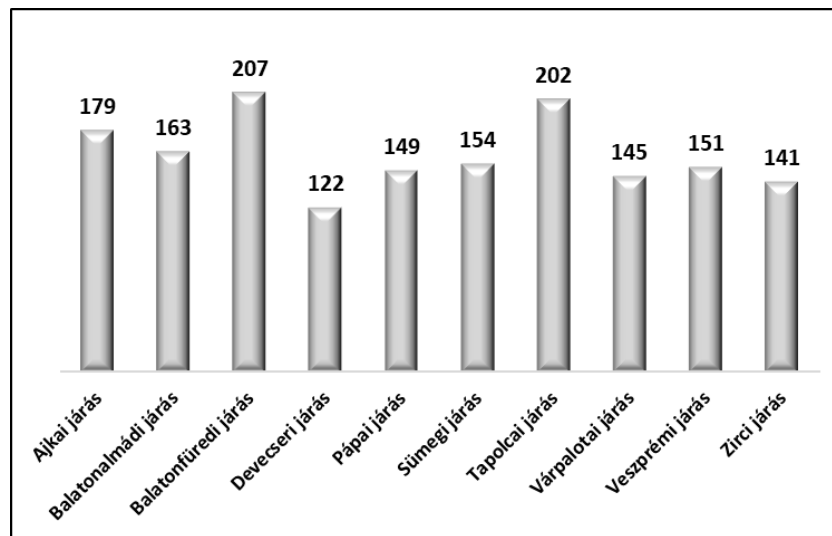

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

A fenti diagramok értékeit nézve tehát 2024-ben az **Ajkai járásban** fogyott leginkább a népesség: a születések számának visszaesése és a halálozások számának növekedése generálta markánsan alacsony értéket. A Zirci járás is hasonló kedvezőtlen tendenciát mutat, ugyanakkor a Balatonalmádi és a Pápai járásokban 2024-ben mérséklődött a népességfogyás üteme.

A 13. ábrán látható **öregedési index** arányszámainak jelentése: a 65 és annál idősebb népesség a 14 éves és annál fiatalabb gyermeknépesség százalékában.

13. ábra: Öregedési index Veszprém vármegye járásaiban (2022)

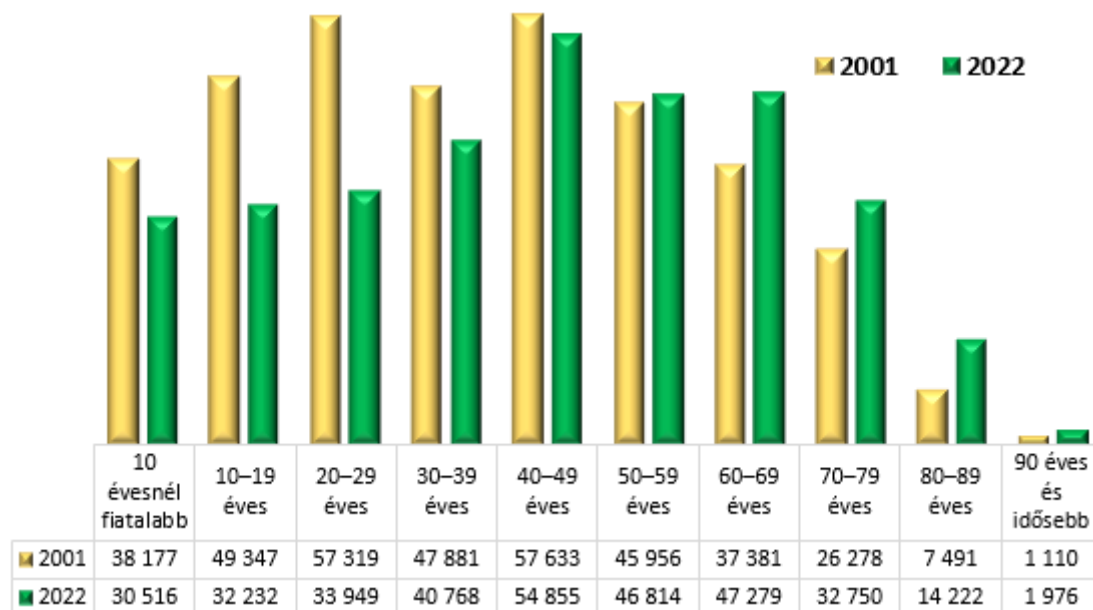

Forrás: 2022-es népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

Az diagram alapján a Balaton-parti járások vannak a leginkább előregedve, köszönhetően a már említett odavándorlási trendnek, de a vármegye minden járásában sokkal több az idősek létszáma, mint a fiatal korosztály képviselői.

A lenti diagram a vármegye népességének megoszlását mutatja be korcsoportonként két népszámlálás adatai alapján. A 2001-es népszámlálás értékeihez képest a 2022-es adatokat szemlélve láthatóan **csökken a fiatalabb korosztályok aránya**, míg az idősebb korosztályokba tartozók száma növekszik, mely adatok szintén a népesség előregedését igazolják.

14. ábra: A népesség megoszlása korcsoportonként Veszprém vármegyében

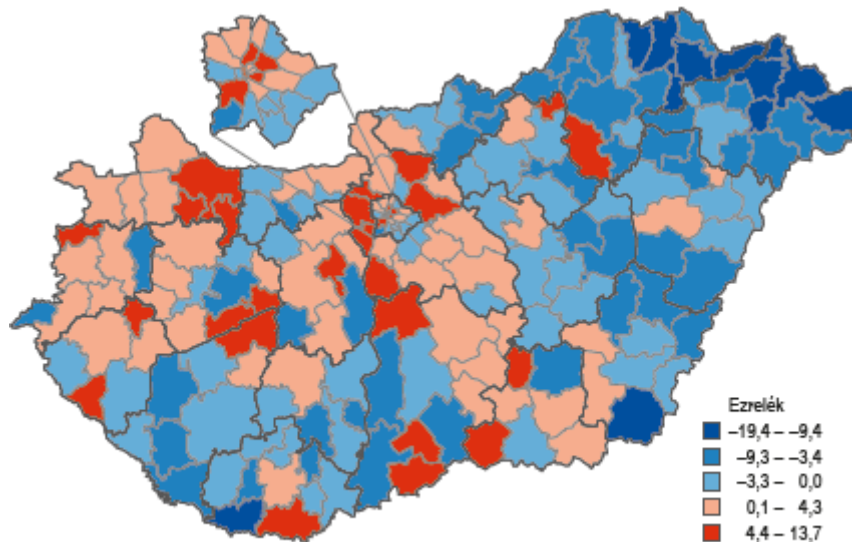

Forrás: 2022-es népszámlálási adatok alapján saját szerkesztés

2.7. Vándorlási egyenleg

A térkép alapján megállapítható, hogy a Veszprém vármegye járásainak vándorlási egyenlege néhány kivételtől eltekintve pozitív, tehát a mobilis lakosság számára inkább **vonzó célpont a vármegye területe**. Szembetűnő a Balaton-parti járások törtlen népszerűsége, pozitív vándorlási egyenleggel, valamint a Veszprémi járás negatív egyenlege, mely jórészt az agglomerációs folyamatoknak köszönhető.

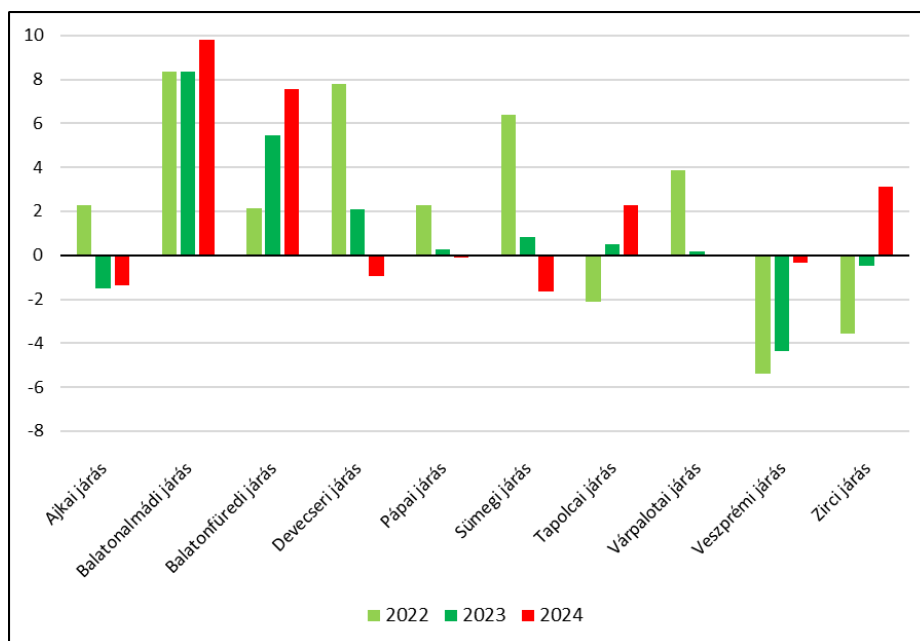
15. ábra: Ezer lakosra jutó belföldi vándorlási egyenleg (2023)

Forrás: KSH Tér-kép 2023 c. kiadvány

A fenti megállapítások az idősoros ábrán (16. ábra) is megerősítést nyernek.

16. ábra: Ezer lakosra jutó vándorlási egyenleg Veszprém vármegyében (2022-2024)

Forrás: T-MER és KSH adatok alapján saját szerkesztés

2.8. Népsűrűség

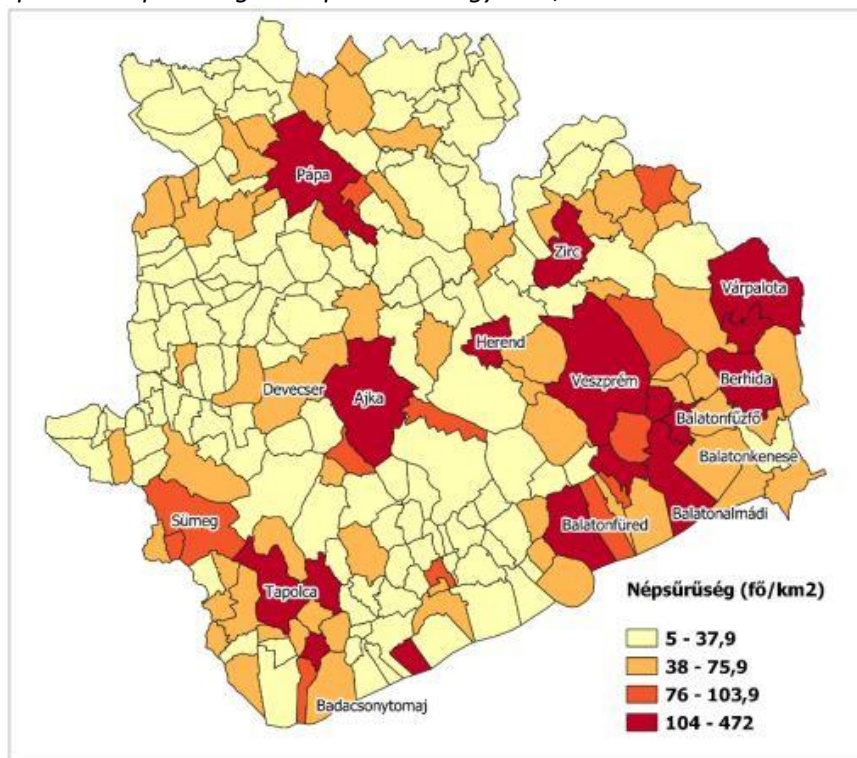
1. táblázat: A járások és a járásszékhelyek népsűrűségének változása

Népsűrűség (fő/km ²)	2011	2022	2023	2024		2011	2022	2023	2024
Veszprém vármegye	79	76	75	75					
Ajkai járás	123	114	113	111	Ajka	309	280	278	274
Balatonalmádi járás	102	113	113	113	Balatonalmádi	171	199	200	202
Balatonfüredi járás	67	72	71	71	Balatonfüred	285	281	278	278
Devecseri járás	36	33	33	33	Devecser	70	66	65	65
Pápai járás	58	54	53	53	Pápa	347	314	313	309
Sümegei járás	51	47	46	46	Sümeg	100	91	90	88
Tapolcai járás	65	60	60	60	Tapolca	254	224	221	218
Várpalotai járás	128	122	121	120	Várpalota	265	254	251	249
Veszprémi járás	131	126	125	124	Veszprém	479	447	441	434
Zirci járás	59	55	55	54	Zirc	191	174	172	170

Forrás: T-MER és KSH adatok alapján saját szerkesztés

A vármegye településeinek a fenti táblázatból kiolvasható 2024-es népsűrűségi értékei a 2022-es értékekhez képest jelentősen nem változtak, az előregedő falvak magasabb halálozási rátája, az agglomerálódás, valamint a Balaton-part töretlen népszerúsége mozdítja negatív, illetve pozitív irányba az arányszámokat. A **2024-es értékeket** nézve elmondható, hogy a népsűrűségi értékek a lakosságszám csökkenésével korrelálnak. Egyetlen pozitív elmozdulás **Balatonalmádi** városa, ahol az elmúlt éveket nézve minden évben nőtt a lakosságszám, így a népsűrűség is. A települési infrastruktúrának a növekvő népességgel lépést kell tartania, ami a település vezetésének állandó kihívást jelent.

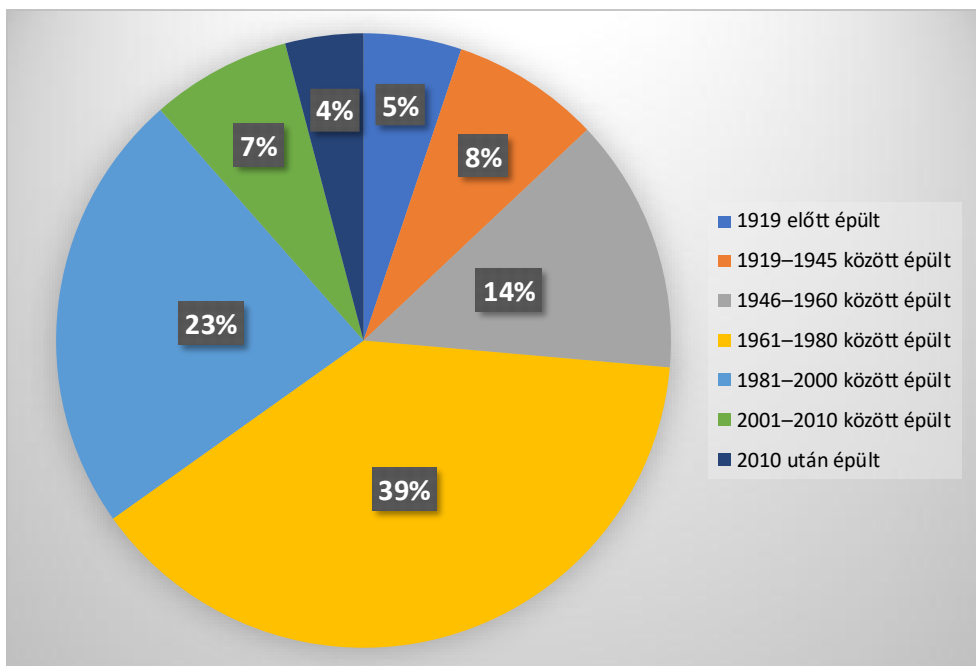
17. ábra: A települések népsűrűsége Veszprém vármegyében, 2022

Forrás: Veszprém vármegye környezetvédelmi programja 2023-2027

3. Lakásállomány

18. ábra: Veszprém vármegye lakásállományának építési ideje

A vármegye lakásállományának nagy része 1961 és 1980 között épült, az ezen időszaki épületek a legjellemzőbbek (városokban a panelházak, illetve városokban és falvakban egyaránt az ún. „Kádár-kockák”). Vidéken nagyobb arányban találunk régebbi házakat, jellemzően rosszabb műszaki állapotban. Nagy kihívást, ugyanakkor jelentős potenciált jelent a régi falusi, illetve Kádár-kockák felújítása, mely gátat szabhat az újabb területfoglalással járó új lakások építésének, a kompakt falu, illetve *kompakt város* jegyében.

2. táblázat: Az év folyamán épített lakások száma 1000 lakásra vetítve (db) (2010-2024)

Időszak	Ajkai járás	Balatonalmádi járás	Balatonfüredi járás	Devecseri járás	Pápai járás	Sümegei járás	Tapolcai járás	Várpalotai járás	Veszprémi járás	Zirci járás	Veszprém vármegye
2010	1,2	4,0	7,7	0,9	3,2	0,5	3,8	1,0	3,7	2,2	3,0
2011	1,2	5,9	8,6	16,4	1,0	2,5	4,6	0,5	4,5	1,8	3,9
2012	1,3	3,3	8,0	2,1	0,5	1,6	4,2	0,3	1,9	1,8	2,2
2013	0,2	0,9	0,9	0,2	1,0	0,3	1,9	0,6	1,0	1,4	0,9
2014	0,2	1,2	2,0	0,3	0,9	1,4	3,2	0,7	2,7	1,2	1,6
2015	0,7	3,3	1,1	0,8	0,1	1,6	2,9	0,7	1,4	1,3	1,3
2016	0,4	1,3	3,1	0,3	0,9	0,6	2,2	0,5	4,4	0,8	1,9
2017	0,4	6,1	0,2	0,0	2,3	0,8	3,5	2,5	4,9	0,9	2,7
2018	0,9	11,0	6,7	0,6	1,1	0,8	3,9	0,6	6,5	3,5	3,8
2019	2,3	5,7	15,6	0,8	2,4	9,0	7,9	1,2	7,7	1,8	5,5
2020	2,9	9,1	8,3	0,5	2,8	1,4	3,4	2,2	9,3	5,8	5,2
2021	1,3	12,5	11,0	0,3	0,5	0,6	1,5	2,1	3,8	1,2	3,4
2022	2,5	9,3	9,1	1,2	1,6	0,8	0,8	2,9	6,3	2,2	4,1
2023	1,3	12,9	6,2	0,2	0,5	0,3	1,5	1,0	2,7	1,0	2,7
2024	1,1	5,0	5,2	0,3	1,0	0,3	1,6	1,3	2,7	1,5	2,2

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

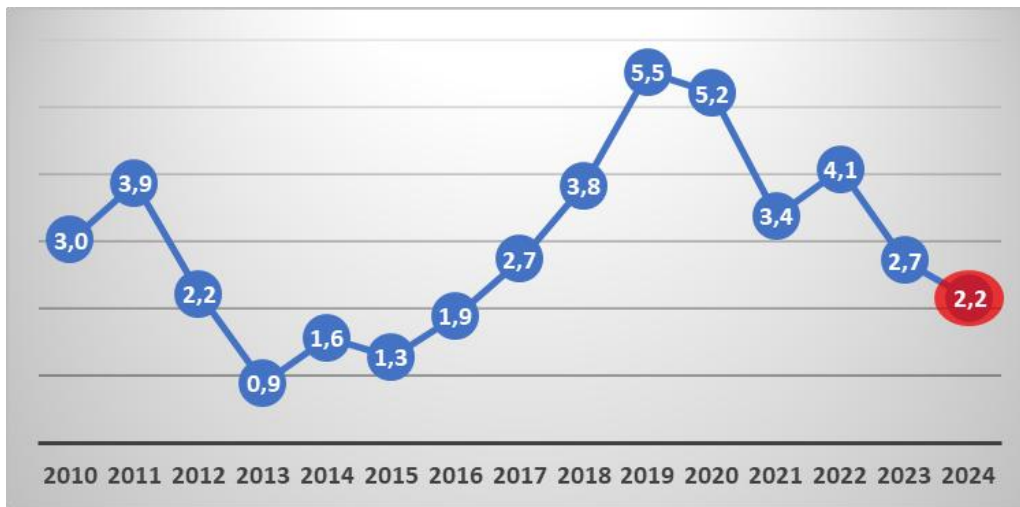
A vármegyei lakásállomány változásával kapcsolatban a hosszabb időszoron több trendet is megfigyelhetünk. A 2010-es évek elején a Devecseri járás feltűnően magas értéke a 2010. október 4-én Kolontáron bekövetkezett vörösiszap-katasztrófa következménye. Kolontáron, Devecserben és Somlóváráshelyen egész településrészek váltak lakhatatlanná, melyek bontása szükségszerű volt.

Devecser város déli részén 2011 folyamán épült a Magyarlakótelep, mely a magas arányszámot indokolja. A Balaton-parti ingatlanokkal szembeni kereslet a 2010-es évek vége óta folyamatosan generál újabb lakásépítéseket, leginkább a Balatonalmádi és a Balatonfüredi járásban.

2024 folyamán a két Balaton-parti járásban 5,0 feletti értékeket láthatunk, mely a tavalyi értékekhez képest mérséklődést mutat, de még mindig a vármegyei átlag (2,2) duplája.

Az ingatlanfejlesztéseknél nem szabad megfeledkeznünk a veszélyről, melyet a Balaton-part túlzott beépítése magában hordoz. Környezet- és természetvédelmi szempontok, valamint helyhiány miatt a beépítés korlátozása indokolt lesz, a *Balaton vízparti területeinek felhasználási követelményeiről* szóló 287/2025. (VIII.27) Kormányrendelet tartalmi követelményeit messzemenően figyelembe véve.

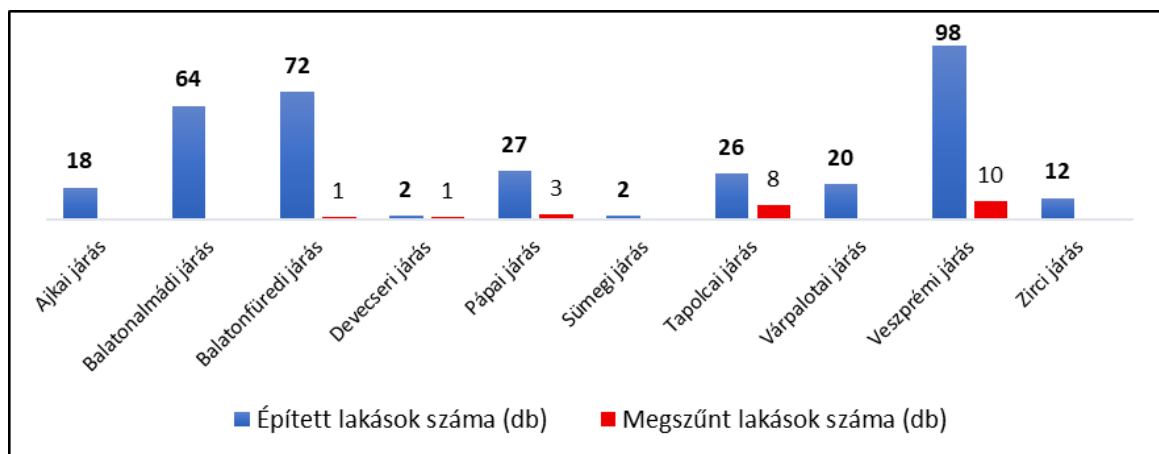
19. ábra: Az év folyamán épített lakások száma 1000 lakásra vetítve Veszprém vármegyében (db) (2010-2024)

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

A vármegyei átlagon (19. ábra) látható a családtámogatási és otthonteremtési kedvezmények (CSOK, Babaváró hitel stb.) miatti 2015 és 2019 közötti emelkedés, majd a COVID-19 járvány miatti visszaesés. A járvány elmúltával némileg emelkedett az érték, majd a 2023-as évben újabb megtorpanás látszik. **2024-ben tovább csökkent ez az érték.** A kormányzati intézkedések a lakásállomány változására jelentős hatással lehetnek, így a jövőben ezektől is függ a mutató értéke, a vármegyében is az országos trendeket követi a változás. 2024-ben összesen 23 lakás szűnt meg a vármegyében (20. ábra).

20. ábra: 2024-ben épített és megszűnt lakások száma Veszprém vármegye járásaiban (db)

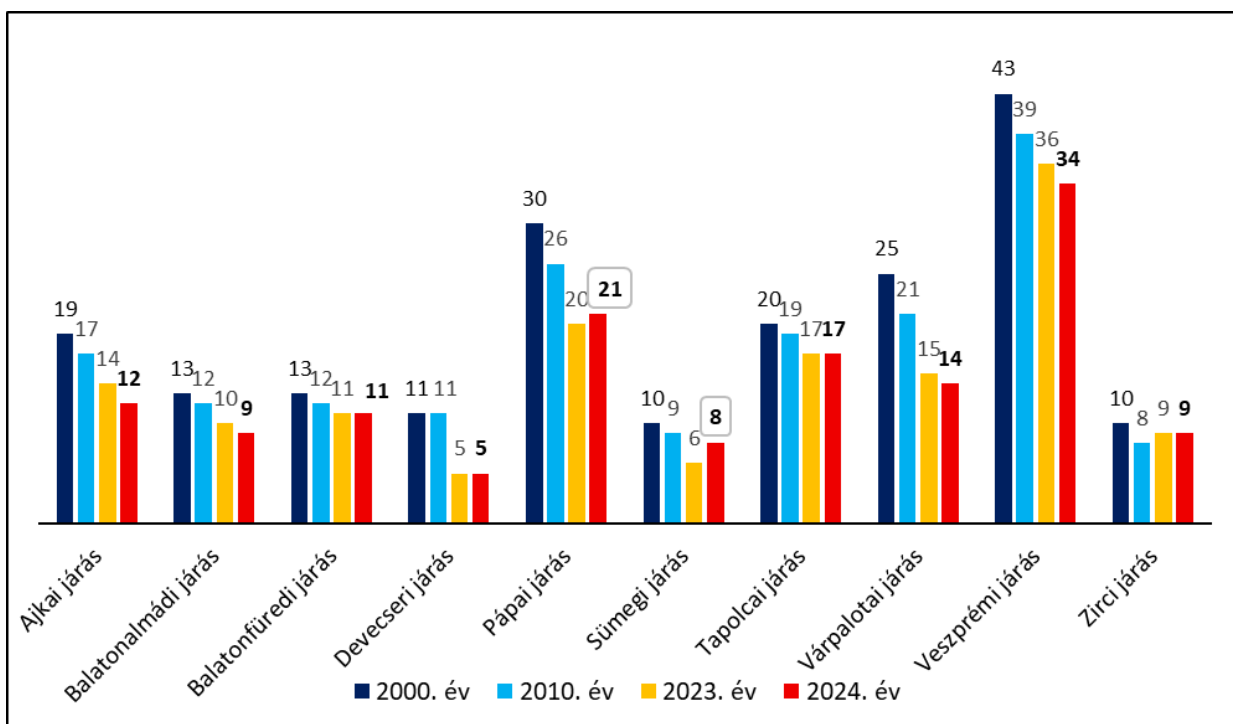
Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

4. Intézményi kapacitások és kihasználtság

4.1. Háziorvosok száma

Veszprém vármegyében a 2000 és 2023 közötti csökkenő trend 2024-re vegyes képet mutatott, 4 járásban tovább csökkent, 4 járásban stagnált, 2 járásban pedig nőtt a betöltött praxisok száma. A 2023-as 143 főről összességében azonban tovább **csökkent a háziorvosok száma** 140 főre. Nagyon sok körzetben helyettesítéssel kénytelen az önkormányzat megoldani az ellátást. Az előregedő népesség még inkább terhet ró az egészségügyi ellátó rendszerre, mely inkább az orvoskapacitás növelését indokolná, a **betöltetlen praxisok** oka azonban egyrészt finansziális jellegű problémákból fakad (finanszírozás, vidéki élet vállalása), másrészt a népesség előregedésével és fogyatkozásával párhuzamos a háziorvosi populáció előregedése és fogyatkozása is.

21. ábra: Háziorvosok száma Veszprém vármegye járásaiban (fő)

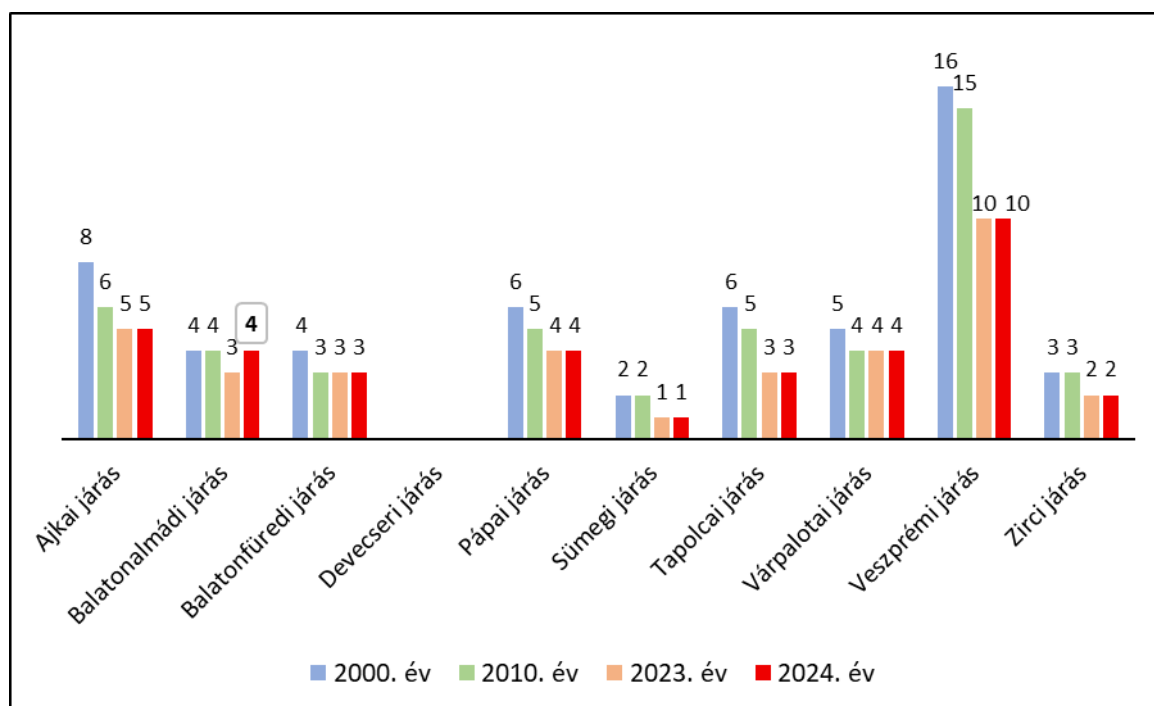
Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

4.2. Házi gyermekorvosok száma

A házi gyermekorvosok számában a 2000 és 2023 közötti csökkenés trendje 2024-ben a vármegyében megtorpanni látszott, a Balatonalmádi járásban még eggyel nőtt is a betöltött háziorvosi praxisok száma. A Devecseri járásban továbbra sincs gyermekorvos. A demográfiai trend, miszerint a születések száma csökken, valamint egyre kevesebb gyermek és 18 év alatti fiatal él a vármegyében, továbbra is számos nehézséget generál. A szakma képviselői többnyire az idősebb korosztály tagjai, a fiatalabb vagy pályakezdő gyermekorvosok pedig nehezen töltik be a felszabaduló helyeket, melynek oka többek közt az egészségügyi szakmacsoportok jelenlegi népszerűtlenségében keresendő.

Közös problémát jelent még mindkét rendszernek, hogy az orvosi körzetek határai lassabban tudnak változni, mint a lakónépesség eloszlása. Ez azt eredményezi, hogy bizonyos területeken hiába van betöltve minden szolgáltatás, ha egy orvosra nagyon sok lakos jut.

22. ábra: Házi gyermekorvosok száma Veszprém vármegye járásaiban (fő)

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

4.3. Gyógyszertárak száma

A humán gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma 2000 és 2023 között enyhe növekedést mutatott, 2024-ben nem volt változás az előző évi értékekhez képest: a vármegyében összesen **81 db gyógyszertár és 30 db fiókgyógyszertár** található. A gyógyszertárak száma népességszámhoz is kötött, működésük kis mértékben támogatott. Átlagosan egy gyógyszertár 3100 főt lát el, a vidéki térségek ellátottsága kevésbé kedvező: az alacsony jövedelemszint (nem támogatott vény nélküli és kiegészítő termékekre való alacsonyabb kereslet), valamint a szakemberellátottság hiánya miatt működésük nem lenne gazdaságos, csak jelentős támogatások mellett.

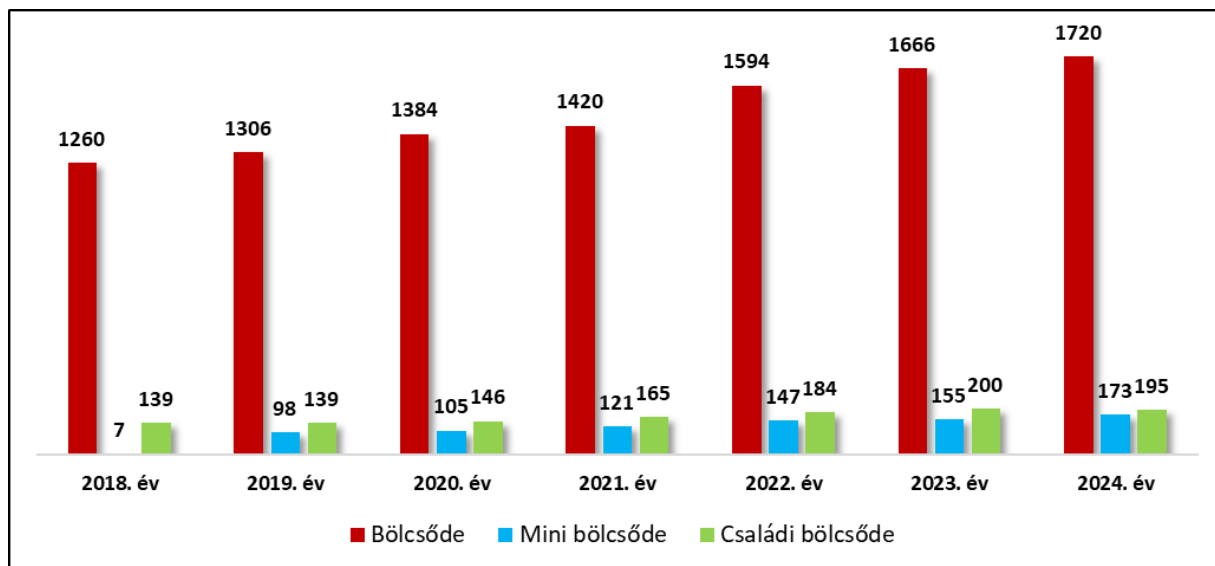
4.4. Bölcsődék

Veszprém vármegyében az elmúlt 7 évben jelentősen megnövekedett a bölcsődei férőhelyek száma. 2017 és 2019 között a növekedést a beíratott gyerekek száma is követte, majd a COVID-19 időszak alatt megtorpanás volt érzékelhető, ekkor több kisgyermek maradt inkább otthon. A férőhelyek száma a Széchenyi 2020 program Terület- és Településfejlesztési Operatív Program családbarát fejlesztéseinek köszönhetően emelkedett, a járvány elmúltja után pedig újra emelkedőben van a bölcsődébe beíratott gyermekek száma is – igaz, még vármegye szerte akadnak kihasználatlan kapacitások. Ezeket a kapacitások és az igények közötti területi egyenlőtlenségek is okozzák. A vármegye minden járásában elérhető a bölcsődei szolgáltatás, az állami bölcsődék mellett magán bölcsődékkal is kiegészül a bölcsődei kínálat.

Egyre népszerűbb az ún. **mini bölcsőde** kialakítása is, ami olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, mely a bölcsőde intézményéhez képest kisebb létszámú csoportban, egyszerűbb személyi, tárgyi és működtetési feltételek mellett nyújt szakszerű gondozást és nevelést.

Mini bölcsődei és családi bölcsődei ellátottsággal kapcsolatban Veszprém vármegyében 2017-es évtől elérhető hivatalos statisztika. Eszerint a 26 bölcsőde mellett 2018-ban még csak egy, 2024-ben már **22 mini bölcsőde** működött a vármegyében. A családi bölcsődék száma is növekedett, 2018-ban 21, 2024-ben már **28 családi bölcsőde** működött.

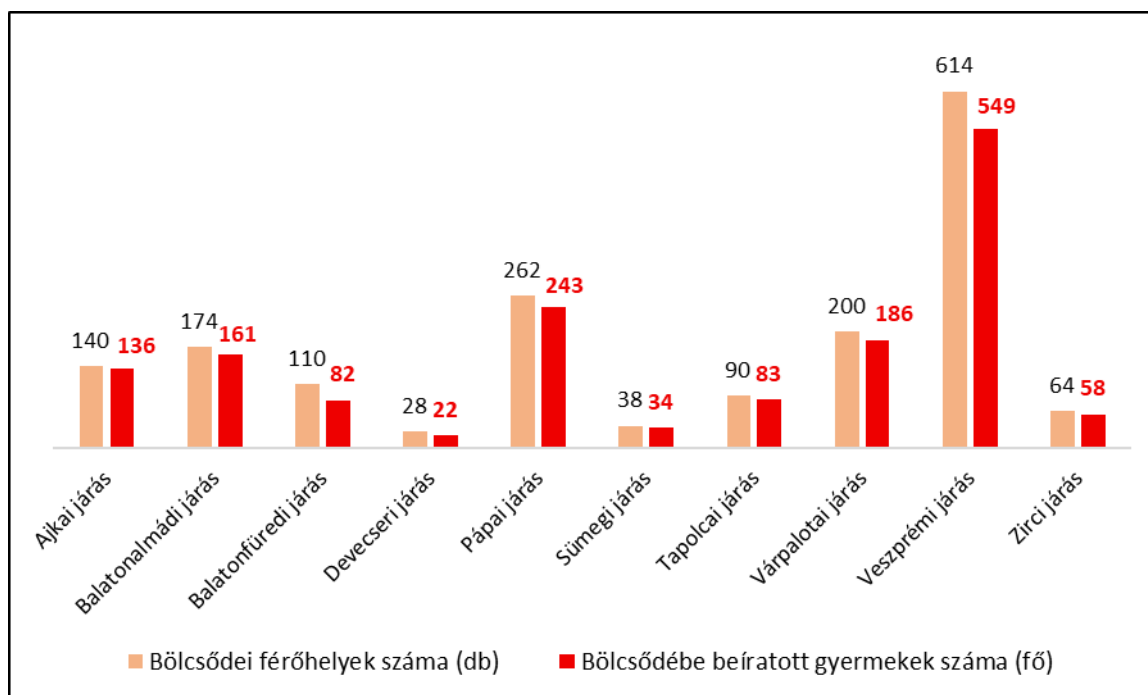
23. ábra: Bölcsődék, mini bölcsődék és családi bölcsődék férőhelyeinek változása Veszprém vármegyében (fő) 2018-2024

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

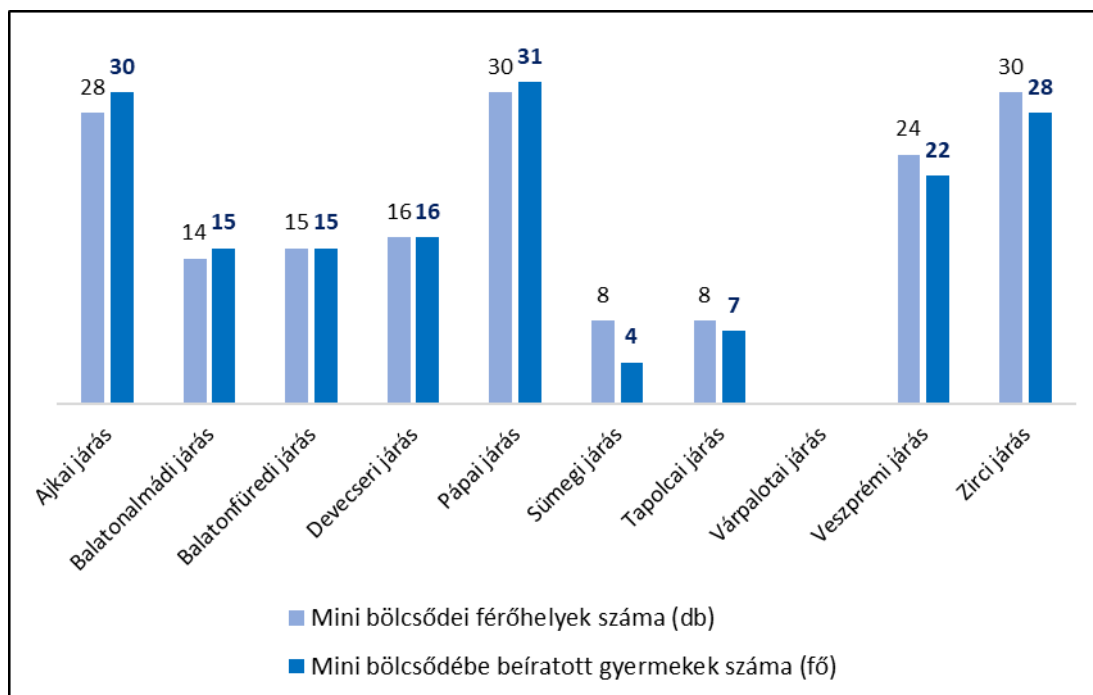
A három fenti kategória közül a bölcsődei és a mini bölcsődei férőhelyek vármegyei kihasználtságával foglalkozik a jelentés, mert ezek jellemzően önkormányzati fenntartású intézmények.

24. ábra: Bölcsődei kapacitások kihasználtsága Veszprém vármegye járásaiiban (2024)

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

25. ábra: Mini bölcsődei kapacitások kihasználtsága Veszprém vármegye járásaiban (2024)

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

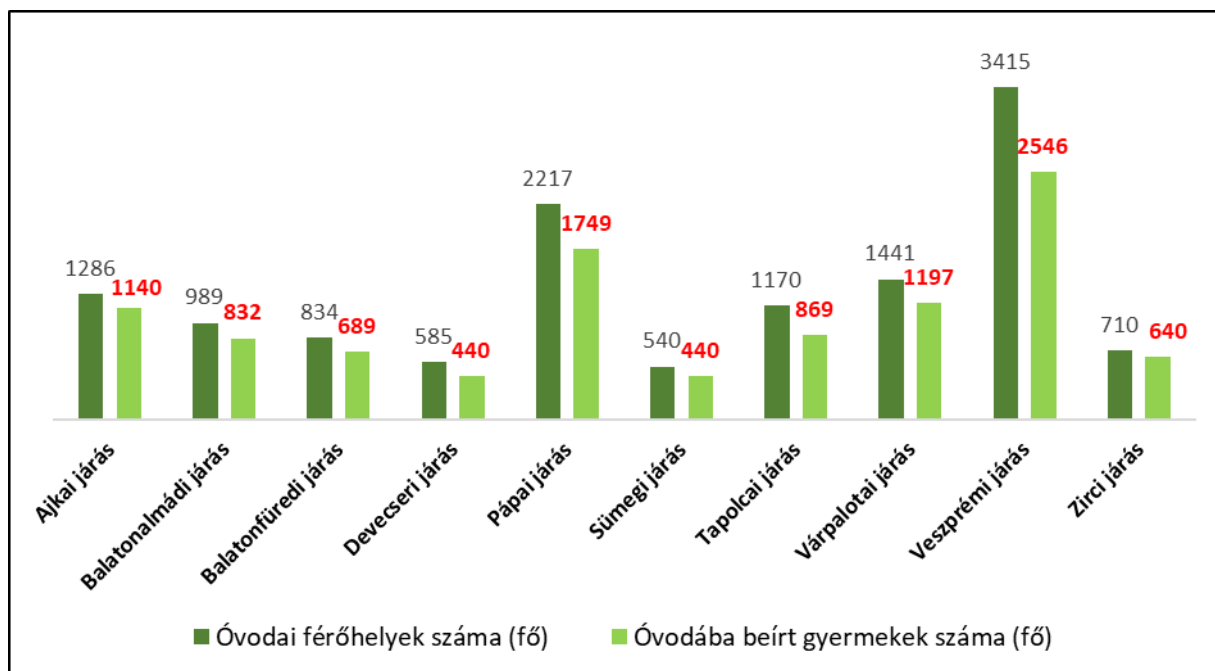
A járási bontást szemlélve láthatjuk, hogy a bölcsődei kapacitások járási szinten elégségesnek tűnnek, vannak azonban olyan járások, mint a Devecseri és a Sümegei járás, ahol a kevés bölcsődei kapacitás majdnem vagy teljesen kihasználtság, így itt valószínűleg lenne még igény férőhelyek bővítésére (főleg a fiatalosabb korszak miatt). A mini bölcsődék kihasználtsága közel 100%-os. A bölcsődék inkább a munkahelyeket biztosító településeken található, hiszen a dolgozó szülők családi életének szervezése ezt indokolja. Például a Devecseri járásban Devecserben és Noszlopon működik 1-1 mini bölcsődei csoport, a két bölcsődei csoport pedig Somlóvárshelyen és Somlószlósön.

4.5. Óvodák

Köznevelési intézményként az óvodák esetében a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, illetve az ennek végrehajtására kiadott kormányrendeletek szabályozzák működésüket. A fent említett törvény egyértelműen szabályozza azt, hogy a szülők mikortól kötelesek gyermeküket óvodába járatni. Ennek értelmében minden gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig köteles az óvodai nevelésben részt venni.

Az elmúlt 22 évben a vármegyében kis mértékben csökkent az óvodai férőhelyek száma, viszont a beíratott gyermekek száma ettől vármegyei átlagban elmarad, és kissé nagyobb mértékben csökkent. A lenti átlag mögött azonban **területi egyenlőtlenségeket** húzódnak, hiszen az óvodai ellátás szervezése a települési önkormányzatok feladata, így a problémák kezelése is leginkább ezen a szinten történik. A vármegyében a TOP és TOP PLUSZ forrásainak köszönhetően számos óvoda épülhetett vagy bővíthetett, újulhatott meg, ami segítette ezen szolgáltatás magasabb színvonalú ellátását.

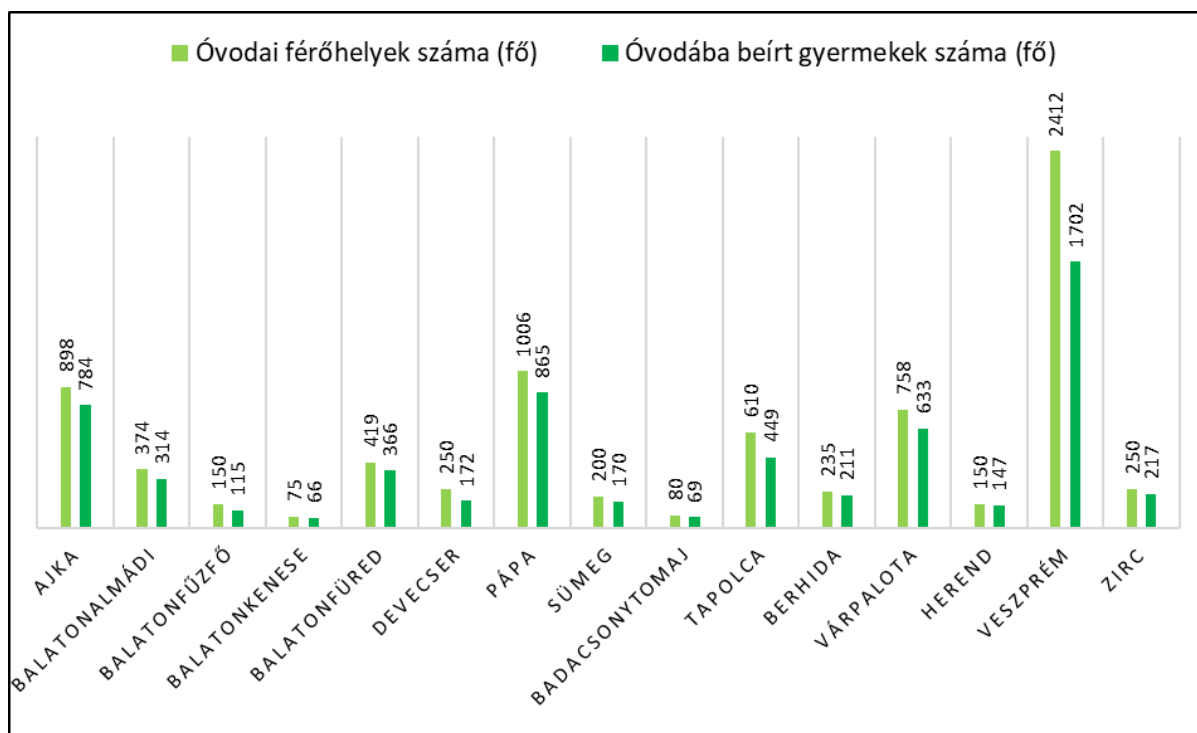
26. ábra: Óvodai kapacitások kihasználtsága Veszprém vármegye járásaiban (2023)

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

A járási bontás is jól szemlélteti, hogy a 2023-as adatok alapján az óvodai kapacitások nem teljes mértékben kihasználtak egyik járásban sem. Meg kell említenünk azonban, hogy az óvodai nevelést biztosító intézményekben külön szabály van a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek felvételére, így ők besorolásuktól függően adott esetben kettő, illetve akár három óvodai férőhelyet is kihasználnak. A városi óvodák kihasználtságát az alábbi diagram szemlélteti:

27. ábra: Óvodai kapacitások kihasználtsága Veszprém vármegye városaiban (2023)

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

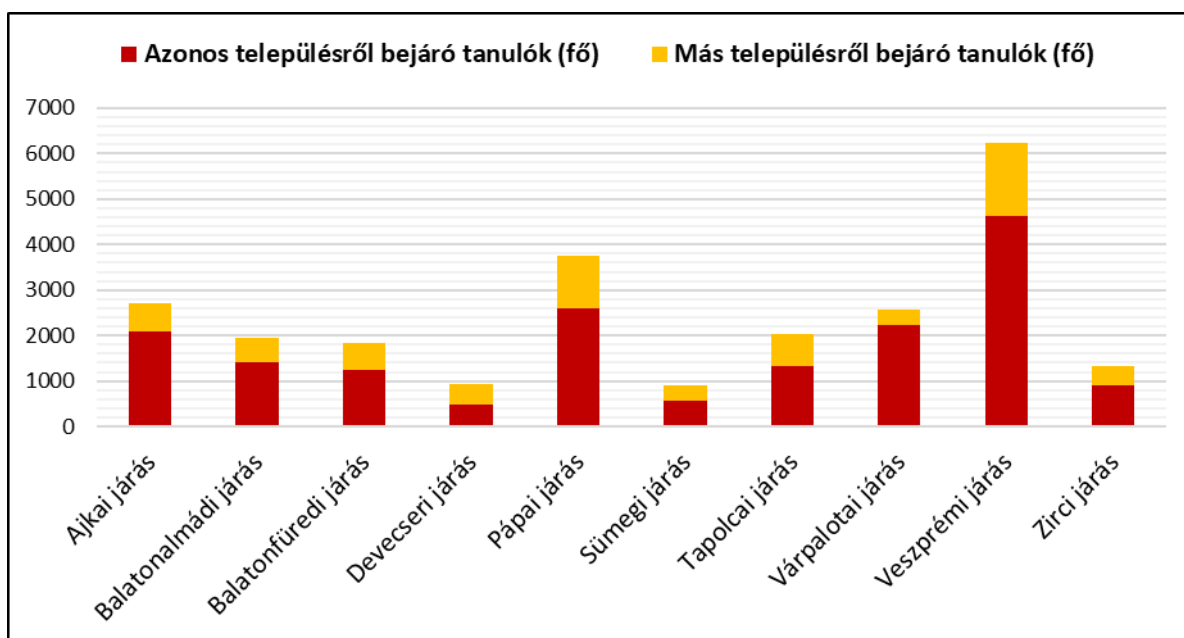
4.6. Alapfokú oktatás

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. Indokolt esetben a gyermek a szülő kérelmére és az Oktatási Hivatal ezt támogató döntése alapján további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. Az általános iskola tehát 8 évfolyamon keresztül a gyermek 6 és 14 életéve között lát el oktatási-nevelési tevékenységet.

A gyermekszám-csökkenés az **általános iskolai tanulók számán** is látszik: 2001-ben Veszprém vármegyében 35 574 fő járt alapfokú oktatási intézménybe, míg 2022-re ez a szám mintegy harmadával csökkent, 24 410 főre. **2023-ban tovább csökkent:** 154 fővel kevesebbre, 24 256-ra.

Járási bontásban jól visszatükröződik a népességszám: kiemelkedik a vármegyeszékhely, Veszprém általános iskolai diáklétszáma, mely 2023-ban 6 239 fő volt. A kevésbé népes Devecseri és Sümegi járásokban a diáklétszám nem haladja meg az 1000 főt (940, ill. 919 fő). A más településről ingázó diákok aránya viszont épp ebben a két járásban a legtöbb: 48%, ill. 39%.

28. ábra: Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban Veszprém vármegye járásaiban (2023)

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

4.7. Középfokú oktatás

A középfokú iskolákba a felvétel központi eljárás alapján történik. A középfokú iskoláknak több típusa van, attól függően, hogy csak érettségit, érettségit és szakmát is, vagy csak szakmát lehet szerezni az iskola befejezését követően.

A **gimnázium** általános műveltséget megalapozó, valamint érettségi vizsgára és felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés-oktatást biztosít, 4, 6 vagy 8 – nyelvi előkészítő évfolyam esetében 5, 7 vagy 9 – évfolyammal működik. A gimnáziumi tanulmányokat lezáró, országosan egységes érettségi vizsga egyben a felsőoktatási intézményekbe való felvételi vizsga része is.

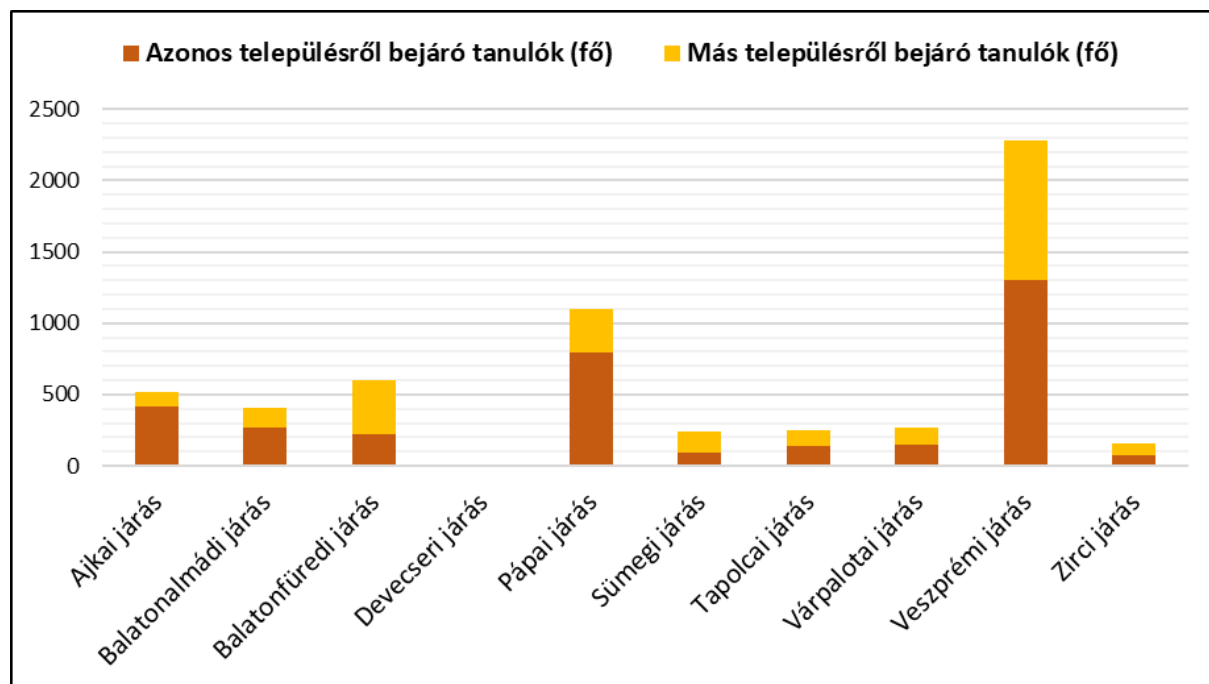
A **szakgimnázium** öt évfolyammal működő nevelési-oktatási intézmény, amely művészeti, pedagógiai és közművelődési képzést folytat, szakgimnáziumi érettségi és szakképesítés megszerzésére, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, valamint szakirányú munkába állásra készít fel. A közismereti oktatás mellett szakmai képzést is nyújt, az ötödik évfolyamon kizárólag szakmai képzés folyik.

A **technikumban** érettségi és technikus szintű szakképzettség szerezhető, az 5, néhány esetben 6 éves képzés egyesíti a gimnázium és a szakmatanulás előnyeit. A technikumban az első két évben átfogó alapozó ágazati ismereteket sajátítják el a tanulók, majd ágazati alapvizsgát tesznek. A 10. évfolyam végén ágazaton belül szakmát választanak, és lehetőség szerint duális képzésben folytatják tanulmányaikat. A technikumban érettségizőknek a szakmai vizsga lesz az ötödik érettségi tantárgyuk, amely emelt szintű tantárgyi érettséginek minősül. Az 5 év elvégzése után egyszerre kapnak a diákok érettségi bizonyítványt és technikus oklevelet, és a nyelvvizsga megszerzésére is van lehetőségük.

A **szakiskolában** a sajátos nevelési igény jellegéhez igazodó közismereti oktatás és a Szakmajegyzéken szereplő szakmára, vagy a Képzési és Kimeneti Követelményekben meghatározott részszakmára felkészítő szakmai oktatás, illetve szakképesítésre felkészítő szakmai képzés folyhat. A szakiskolában a szakmai oktatás – a sajátos nevelési igény típusától függően – a képzési és kimeneti követelmények vagy a képzési és kimeneti követelmények alapján készített speciális kerettanterv szerint, a szakmai képzés a programkövetelmény alapján készített speciális kerettanterv szerint folyhat.

A **szakképző iskola** 3 (esetenként 4) éves, célja a szakmára való felkészítés. Az ágazati ismereteket adó első év és ágazati alapvizsga után, a 9. osztály végén kerül sor a konkrét szakmaválasztásra. A következő 2 évben duális képzés formájában vállalatoknál, vállalkozóknál sajátítják el a tanulók a szakmai ismereteket. Tanulmányaik végén szakmai vizsgát téve szakmát szereznek. A szakképző iskolában a szakmai vizsga után további 2 év alatt esti tagozaton lehet érettségizni.

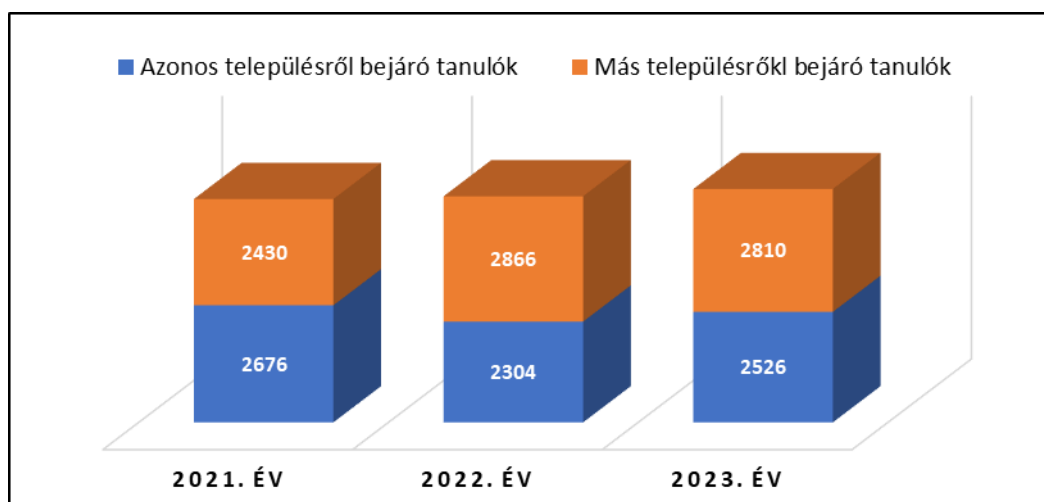
29. ábra: Gimnáziumi tanulók száma a nappali oktatásban Veszprém vármegye járásaiban (2023)

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

Veszprém vármegyében a Devecseri járás kivételével mindenhol találunk gimnáziumot. A legtöbb gimnáziumi tanuló a Veszprémi járásban található, számuk **2 277 fő**. A más településről bejáró tanulók aránya itt már 43%, és hasonlóan magas arányt találunk a többi járásban is (Balatonfüredi 64%, Sümegi 60%, Zirci 54%.) A magasabb arányszámokat az intézmények központi elhelyezkedése indokolja, valamint az, hogy egy-egy nevesebb intézménybe akár más járásból is érkeznek tanulók, de a környező településekről mindenképp.

30. ábra: Technikumi, szakgimnáziumi tanulók száma a nappali oktatásban Veszprém vármegyében (2023)

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

A technikai és szakgimnáziumi tanulók számán látszik a szakmatanulás iránti kereslet is: vármegyei összesítésben az utóbbi 3 évben körülbelül ugyanannyi diák vesz részt ilyen képzésben (2021-ben 5106 fő, 2023-ban 5336 fő). Az ingázók arányának trendje itt is ugyanaz, mint a gimnáziumok esetében: 50% körüli.

4.8. Felsőoktatás

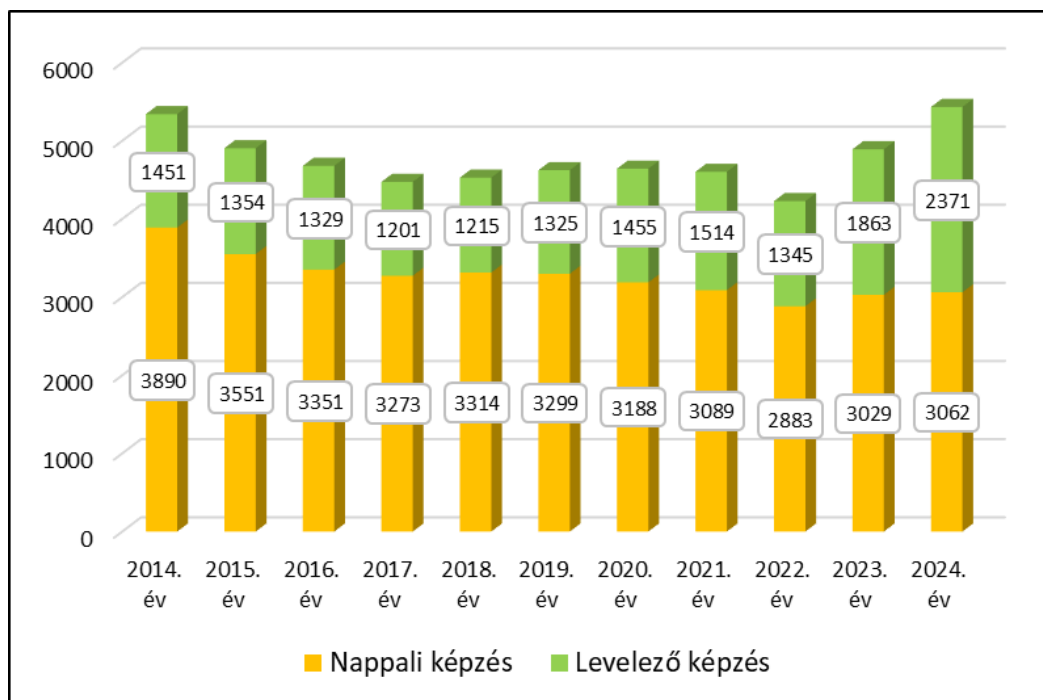
Veszprém vármegyében 3 felsőfokú oktatási intézmény működik: a Pannon Egyetem, a Veszprémi Érseki Hittudományi Főiskola és a Pápai Református Teológiai Akadémia.

A **Pannon Egyetem** Veszprém vármegye, de az egész Közép-Dunántúl meghatározó felsőoktatási intézménye. Az egyetem a bölcsészet-, a közgazdaság-, műszaki informatikai-, nevelés-, társadalom- és a természettudományok területén kínál képzéseket. Az intézmény öt karral rendelkezik, oktatási helyszínei Veszprém mellett Nagykanizsa, Zalaegerszeg, Kőszeg és Ajka. Az egyetem erőteljesen beágyazódott a vármegyeszékhely szellemi-, kulturális és társadalmi életébe.

A következő diagram (31. ábra) mutatja, hogy a nappali és a levelező képzésben részt vevő Veszprém vármegyei hallgatók számában 10 év alatt ingadozás volt tapasztalható. **2024-ben 5433 fő tanult a felsőoktatásban** a vármegyében – tíz éve hasonló számokat tapasztalhattunk (5341 fő). (Meg kell említeni, hogy a demográfiai adatok és a karok attraktivitásának változása is befolyásolhatja a hallgatói létszám változását.)

Megfigyelhetjük, hogy arányaiban egyre többen választják a levelező képzéseket, míg 2014-ben ez az arány csak 27% volt, **2024-ben már a hallgatók 44%-a tanult levelező képzésen.**

31. ábra: Felsőoktatásban részt vevő hallgatók száma Veszprém vármegyében (2014-2024)

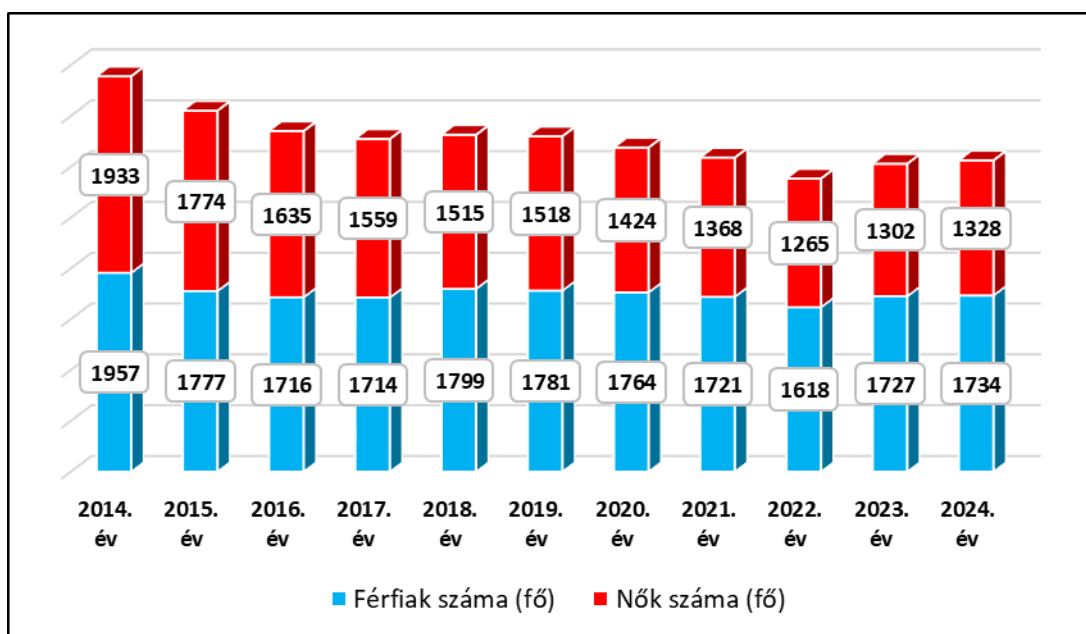

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

A hallgatók legnagyobb része a Veszprémi járásban található intézményekben tanul, a Pápai járásban található Pápai Református Teológiai Akadémia hallgatóinak száma 2024-ben mindössze 40 fő volt. 2023-ban Ajka is Egyetemi város lett, mert a **Pannon Egyetem Ajka Kampusza** megkezdte működését, az első évben 29, majd 2024-ben már 44 fő hallgatói létszámmal.

A férfiak és nők száma a képzésben az évek során szinte azonos volt, de még mindig a férfiak vesznek részt nagyobb számban a felsőoktatásban. Ezt természetesen az adott szakok profilja is befolyásolja (pl. műszaki területen jellemző a férfiak magas aránya, míg a bölcsész szakokon inkább a nők aránya magasabb.)

32. ábra: Felsőoktatásban részt vevő hallgatók száma a nappali képzésben Veszprém vármegyében

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

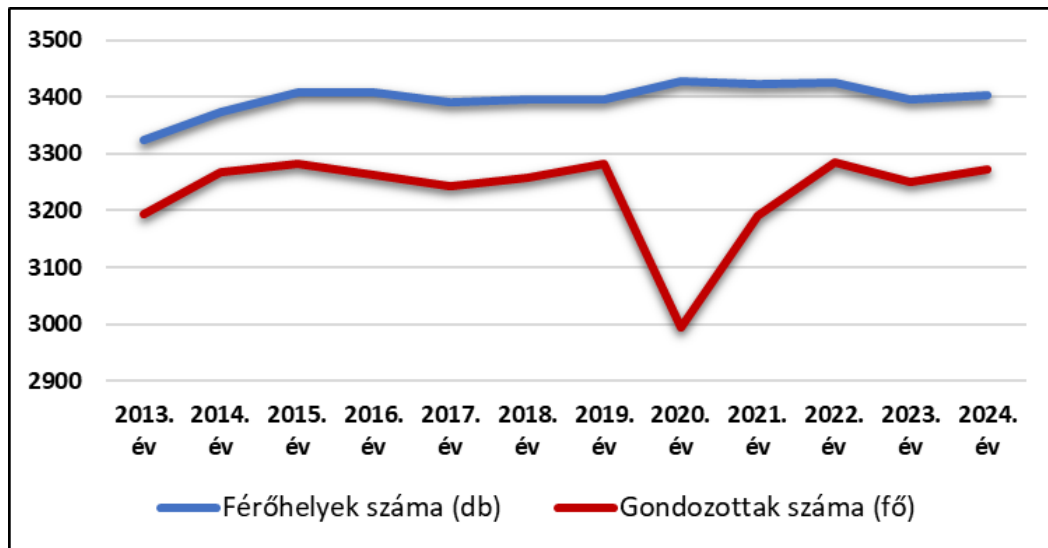
4.9. Szociális ellátás

A szociális szolgáltatások rendszerét a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény foglalja egységes keretbe. E jogszabály tartalmazza a szociális ellátó rendszer struktúrájára, működési szabályaira vonatkozó főbb szabályokat. A törvény a szolgáltatásokat két alapvető kategóriába sorolja: szociális alapszolgáltatások, szakosított ellátások.

Az **alapszolgáltatások** körébe tartozik a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a családsegítés, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a közösségi ellátások, a támogató szolgáltatás, az utcai szociális munka és a nappali ellátás.

A **szakosított ellátási** formák a következők: az ápolást, gondozást nyújtó intézmények, a rehabilitációs intézmények, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények és a lakóotthonok.

33. ábra: Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények Veszprém vármegyében

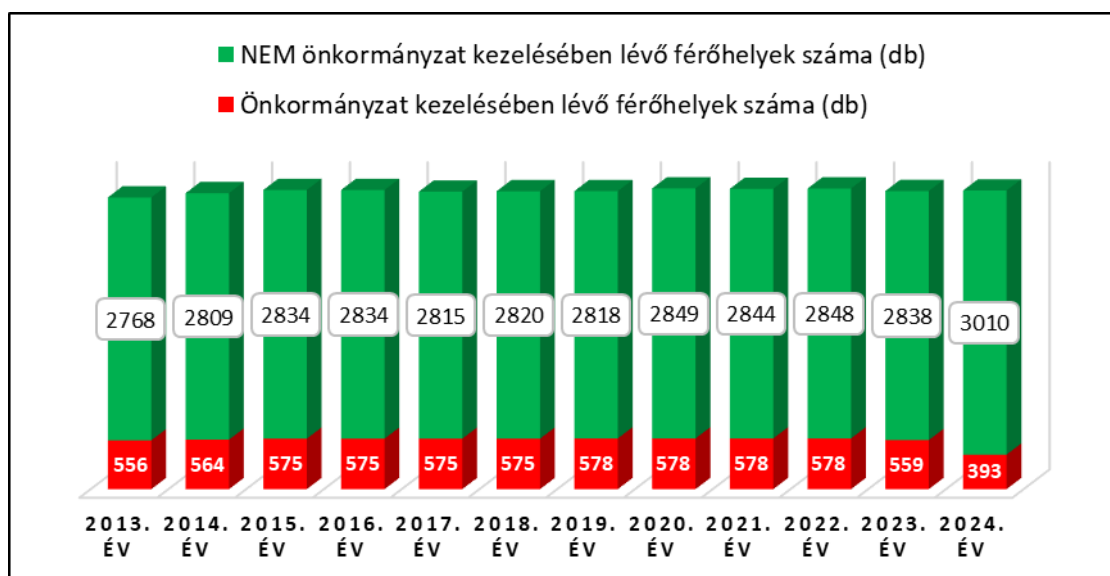
Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

A vármegyében található tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények férőhelyeinek száma az utóbbi 10 évben több volt, mint a gondozottak száma. A 2019-ben található hirtelen csökkenés a COVID-19 járvány hatása, mely a beteg és idős korosztályt az átlagnál jobban érintette, a halálozások száma – főleg az idősgondozást nyújtó intézményeknél – megemelkedett, a gondozottak számának csökkenése főleg ezzel, és az otthoni ápolás preferálásával indokolható.

A szociális intézmények fenntartója már jellemzően nem az önkormányzat, sok intézményt egyházi és magán szervezetek vettek át, például a 2023-ban még önkormányzat kezelésében lévő 166 férőhely a Pápai járásban 2024-ben más fenntartóhoz került.

A férőhelyek száma vármegyei szinten kielégítő, ugyanakkor itt is jelen van az igények miatti területi egyenlőtlenség.

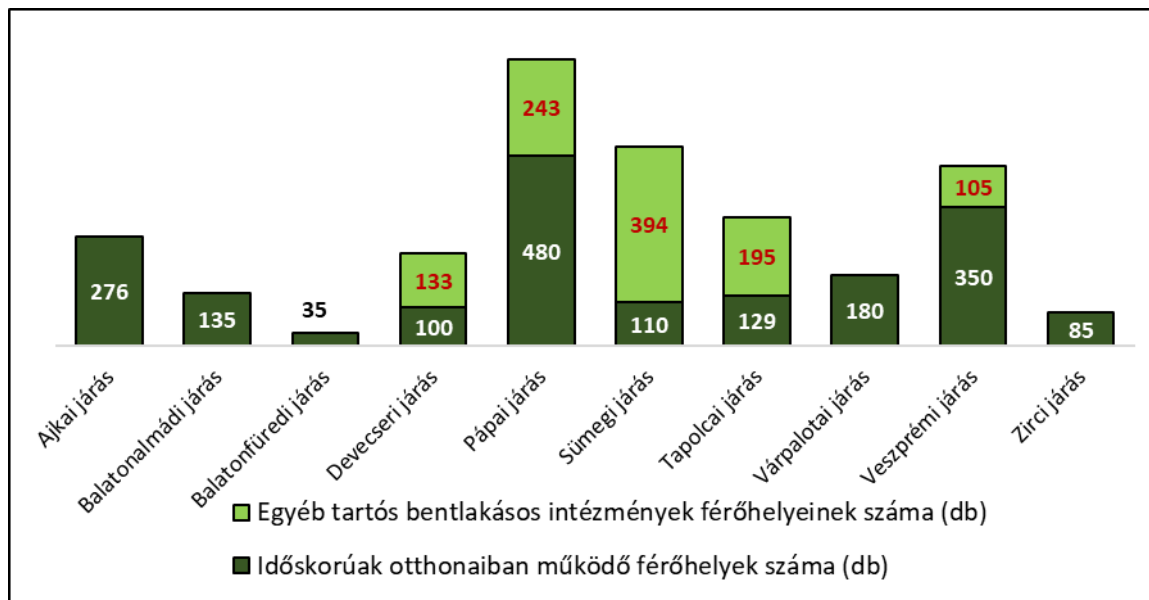
34. ábra: Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények férőhelyeinek száma Veszprém vármegyében (fenntartó szerint)

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

A tartós bentlakásos intézmények nagy része vármegyénkben idősotthon. 5 járásban működnek egyéb bentlakásos elhelyezést nyújtó intézmények, mint a pszichiátriai betegek otthonai, fogyatékos személyek otthonai, valamint a szenvedélybetegek otthonai.

35. ábra: Működő férőhelyek száma a tartós bentlakásos elhelyezést nyújtó intézményekben Veszprém vármegye járásaiban (2024)

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

Az előregedő népesség és a többgenerációs családok megszűnésének okán az idősgondozást nyújtó intézményekre egyre nagyobb az igény, még jelentős térítési díjak mellett is sokszor hosszúak a várólisták, a kapacitások szinte teljesen kihasználtak. A Balaton-parti járásokban az idősödő, tehetősebb népesség okán a prémium kategóriás idősotthonokra is lenne kereslet, de a szociális alapon működő idősotthonok száma is kevés. A Balatonalmádi járásban mindössze 1 intézmény működik Balatonfűzfőn 135 férőhellyel, a Balatonfüredi járásban pedig a balatonfüredi otthon 35 (!) férőhellyel. **Az idősgondozás fejlesztése és a férőhelyek bővítése szükséges és jelentős feladat.**

5. Gazdaság

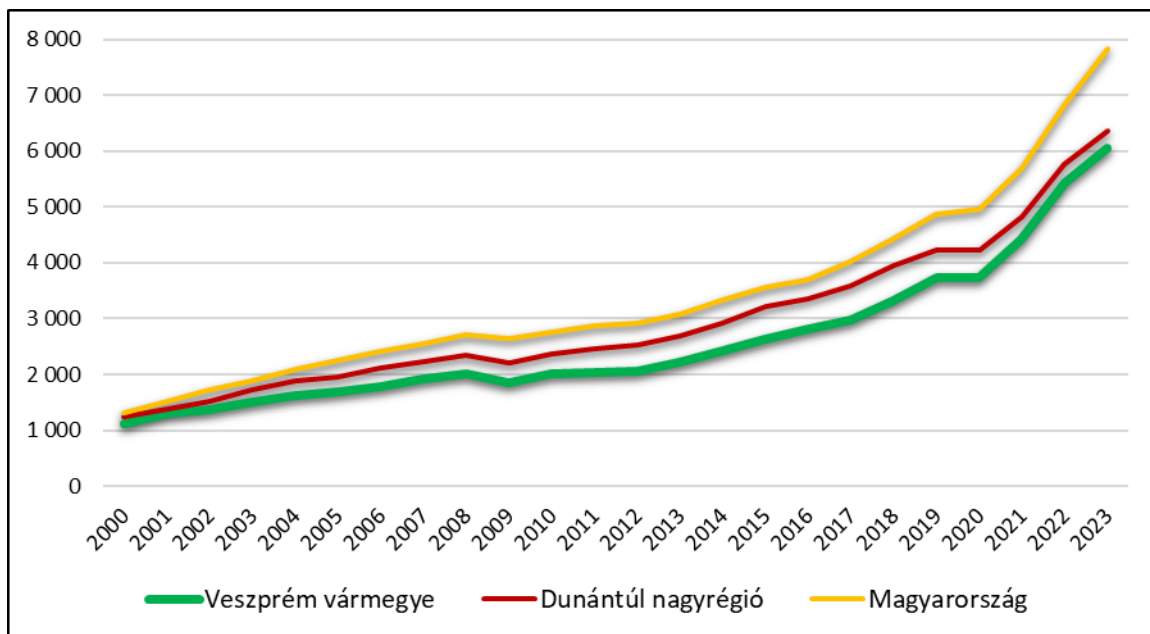
5.1. Bruttó hazai termék

A bruttó hazai termék, angolul gross domestic product (rövidítése GDP) a közgazdaságtanban egy ország adott idő alatti gazdasági termelésének a mérőszáma. A GDP a nemzeti jövedelmet és teljesítményt méri, egy adott országban, meghatározott idő alatt előállított termékek és teljesített szolgáltatások összesített értékét mutatja. Az állam vásárlásait, az üzleti beruházásokat, a nettó export, vagyis az export és az import különbségét, illetve a háztartások fogyasztását is tartalmazza.

A GDP-t általában negyedévente, illetve évente számítják. Az egy főre jutó érték számítása során az adott terület GDP-jét elosztják annak lakosságával.

Vármegyei bontásban a GDP legfrissebb adatai 2023-as évről érhetőek el. A következő táblázat 2000-2023-ig mutatja az egy főre jutó GDP változását. Összehasonlításképp a Dunántúl nagyrégió adatai, valamint az országos adatok is láthatók Veszprém vármegye értékei mellett.

35. ábra: Egy főre jutó bruttó hazai termék Veszprém vármegyében (ezer Ft)

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

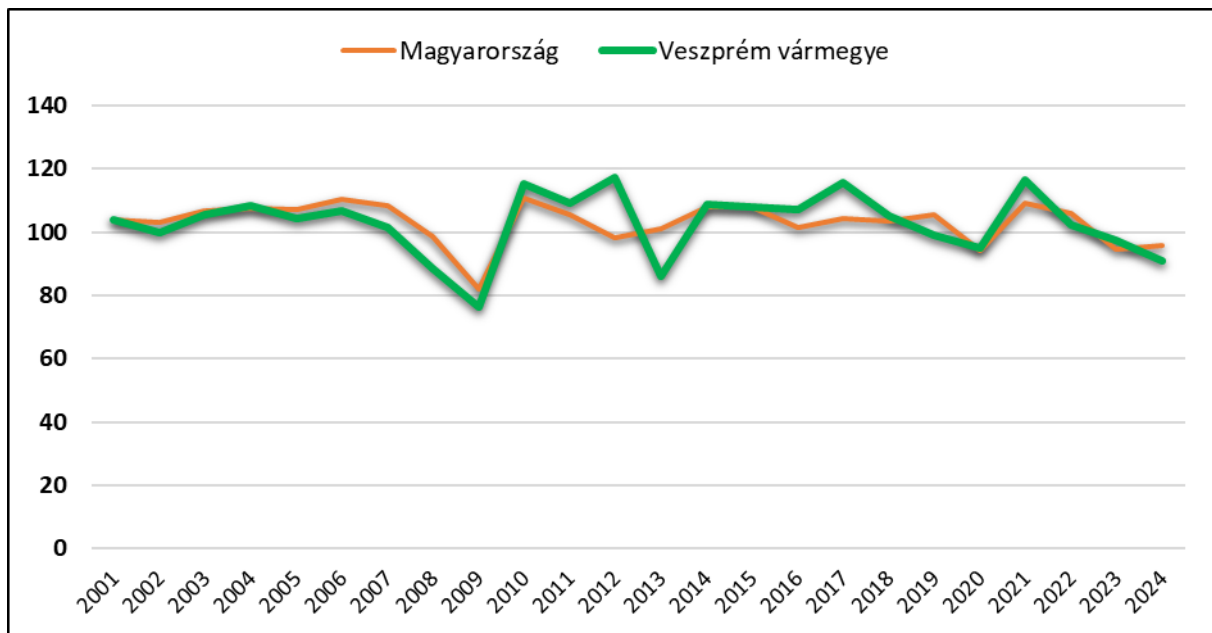
Veszprém vármegye egy főre jutó GDP-je 2023-ban **6040 ezer Ft/fő** volt (2022-ben 5435 ezer Ft/fő), míg a Dunántúl átlaga 6364 ezer Ft/fő (2022-ben 5763 ezer Ft/fő). Az országos átlag 7828 ezer Ft/fő (2022-ben 6823 ezer Ft/fő). A diagramon mindhárom idősorán látszik a 2008-2009-es gazdasági válság, valamint a COVID-19 járvány miatt a növekedés időszakos megtorpanása.

5.2. Az ipari termelés volumenindexe

A volumenindex a különböző termékekből, árucikkekből termelt/eladott/fogyasztott stb. mennyiségek együttes, átlagos változását mutatja.

A következő diagram (37. ábra) az ipari termelés volumenindexének változását mutatja be Veszprém vármegyében (telephely szerint) 2000 és 2023 közötti években. Az egyfőre jutó GDP változásához hasonlóan a volumenindexen is látszik a 2008-2009-es gazdasági válság, valamint a COVID járvány negatív hatása. A 2023-as értékekhez képest 2024-ben a magyar átlag kis növekedést mutat, Veszprém vármegyében azonban még mindig **csökken az érték** (97,2-ről 91,1-re).

37. ábra: Az ipari termelés volumenindexe Veszprém vármegyében (az előző év azonos időszaka: 100%)

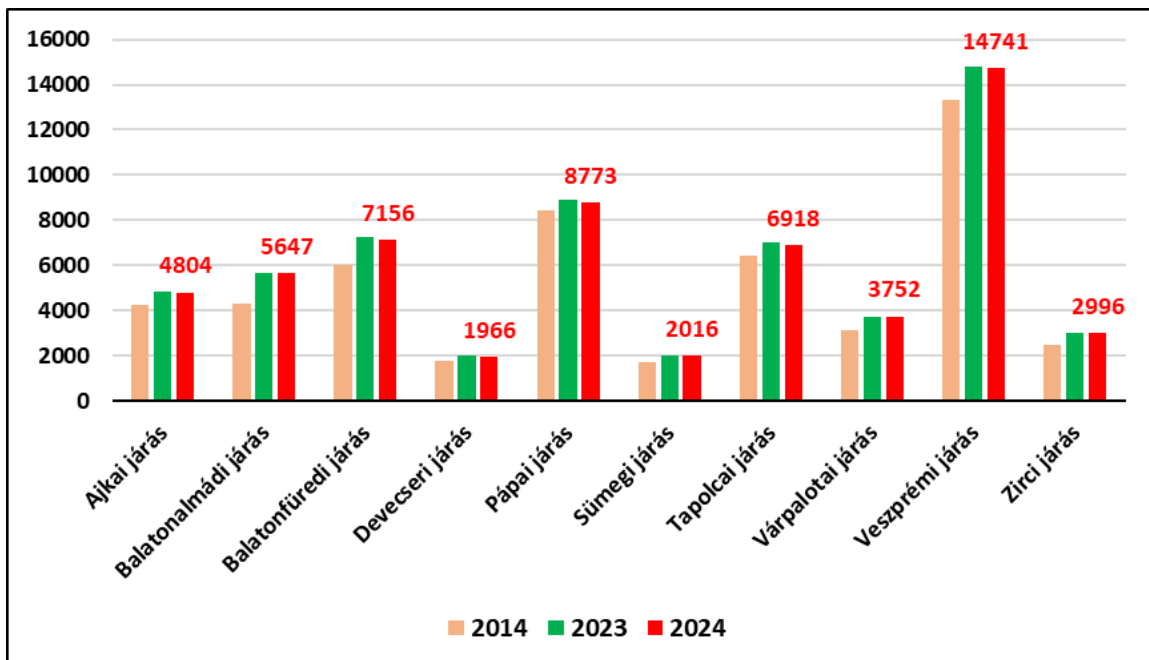

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

5.3. Vállalkozások

Veszprém vármegyében 2014 és 2023 között szinte töretlen volt a vállalalkozási kedv, míg 2024-ben megtorpanás látszik, szinte minden járásban csökkent a regisztrált vállalalkozások száma (38. ábra). A következő diagram ezt szemlélteti, járási bontásban.

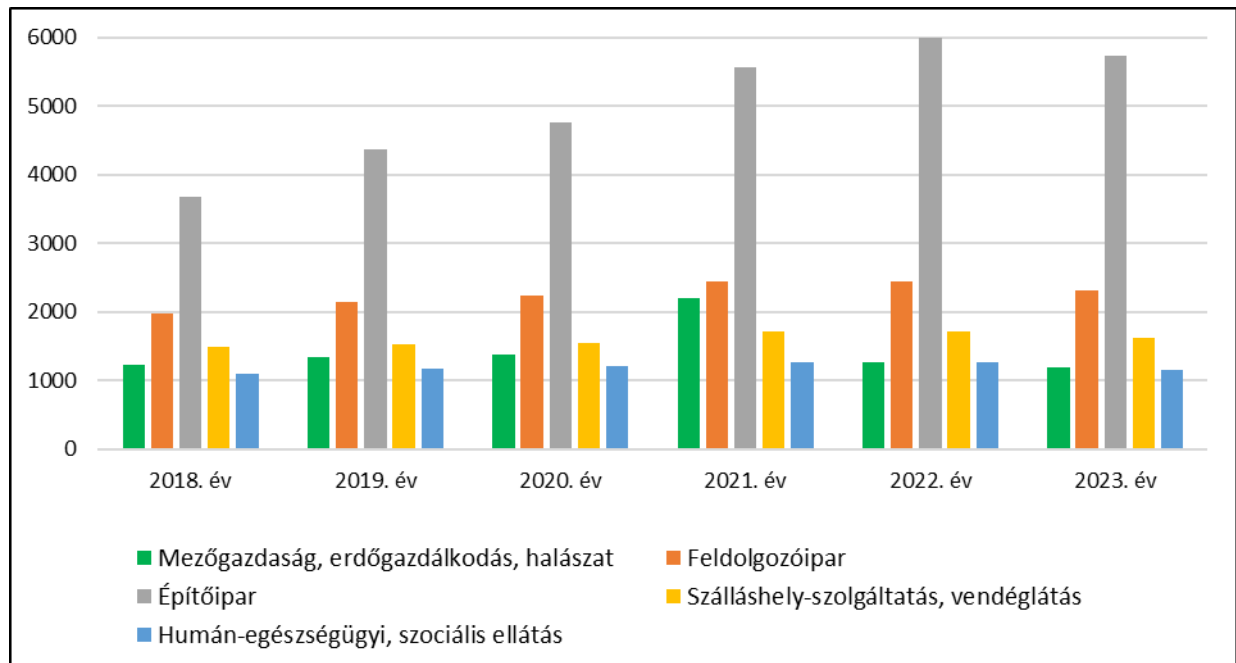
38. ábra: Regisztrált vállalalkozások (GFO'14) számának változása Veszprém vármegye jáásaiban

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

A regisztrált vállalkozások közül a **ténylegesen működő** vállalkozások száma kicsivel alacsonyabb, ezek megoszlását mutatja be néhány nemzetgazdasági ágazat szerint a 39. ábra (2024-es adat a jelentés összeállítása során még nem volt elérhető). Az építőipari vállalkozások számának bővülése 2017 és 2022 között folyamatos volt, de 2023-ban már csökkenő értéket mutat. A mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és halászat ágazatban a 2021-es bővülés után 2022-ben ismét visszaesett a vállalászási kedv, mely 2023-ban is folytatódott. A többi, diagramon jelölt ágazatban is megtorpanás érzékelhető.

39. ábra: Működő vállalkozások számának változása Veszprém vármegyében különböző nemzetgazdasági ágazatokban (db)

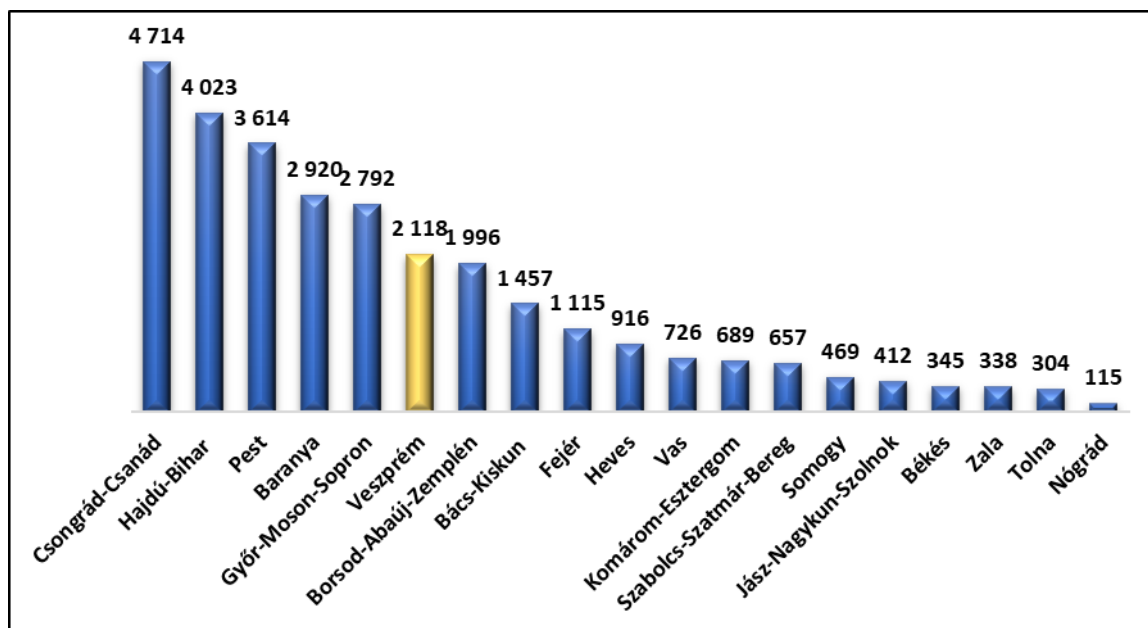
Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

5.4. Kutatás-fejlesztés

A kutatás és kísérleti fejlesztés olyan, módszeresen folytatott alkotómunkát jelent, amely a meglévő ismeretanyag bővítésére szolgál – beleértve az emberről, a kultúráról és a társadalomról szerzett ismereteket is –, illetve arra, hogy ezt az ismeretanyagot új alkalmazások kidolgozására használják fel.

A KSH kutatásra, kísérleti fejlesztésre vonatkozó adatgyűjtése – a nemzetközi szervezetek ajánlásainak megfelelően – kiterjed mindazon szervezetekre (kutatóintézetek, költségvetési szervezetek, vállalkozások, felsőoktatási intézmények, valamint az ezekben működő tanszékek, klinikák, laboratóriumok), ahol kutatást, kísérleti fejlesztést végeznek.

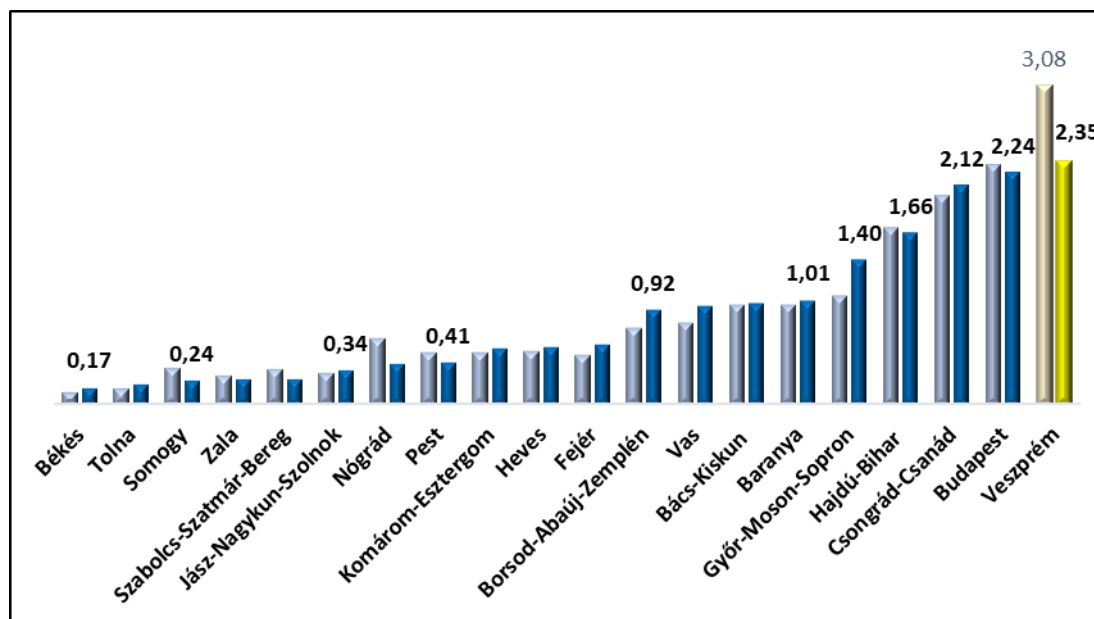
40. ábra: Kutató-fejlesztő helyek tényleges állományi létszáma a vármegyékben (Budapest nélkül), 2023-ban (fő)

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

Kutató-fejlesztő helyek alkalmazott állományi létszám tekintetében Veszprém vármegye 2023-ban (legfrissebb elérhető adat) **6. helyen** állt a vármegyék között (40. ábra), mely egy előkelő helyezés, ugyanakkor igazán a kutatás-fejlesztésre fordított pénzüsszegek azok, melyek a terület fontosságát mutatják, Veszprém vármegye e tekintetben 2022-ben és **2023-ban is első helyen állt az országban** (41. ábra), a megtermelt GDP-je 2,35%-át költötte kutatás-fejlesztésre. A szám 2020-ban magasabb értéken tetőzött: akkor 4,99% volt ez az összeg. Megállapíthatjuk tehát, hogy a vármegye igazi szellemi műhely, a Pannon Egyetem mellett számos vállalatnak van fejlesztési részlege a területen.

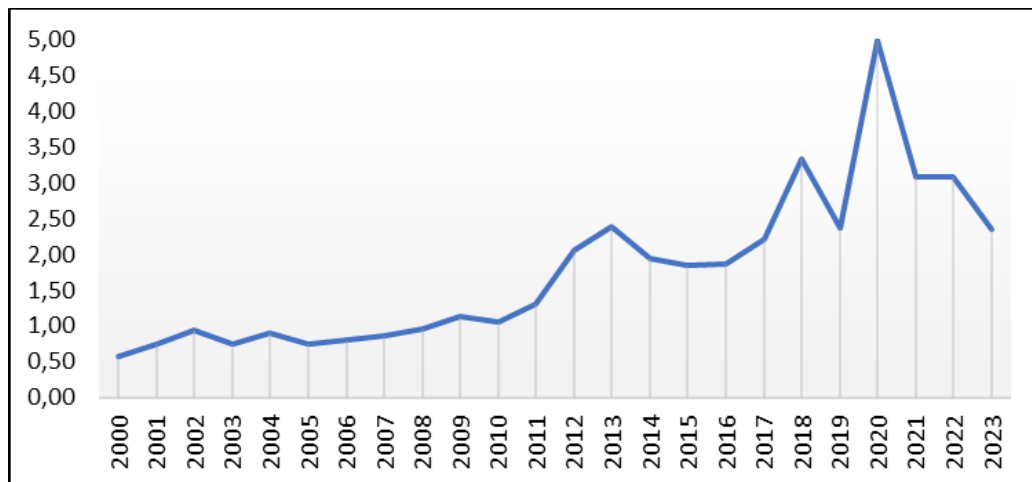
41. ábra: K+F ráfordítás (falakon belüli) a GDP százalékában 2022-ben és 2023-ban

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

A következő idősoros diagram (42. ábra) szemlélteti a K+F ráfordítások változását. Látható, hogy a kezdeti lassú növekedés a 2010-es években felgyorsult, majd egy kisebb visszaesést és stagnálást követően 2018-ban ismét magas értéket ért el. 2019-ben újra alacsonyabb volt az érték, 2020-ban 5% körüli csúcson tetőzött, majd ismét csökkenő tendenciát láthatunk. E csökkenés ellenére még mindig jelentős mértékű a Veszprém vármegyei K+F ráfordítás.

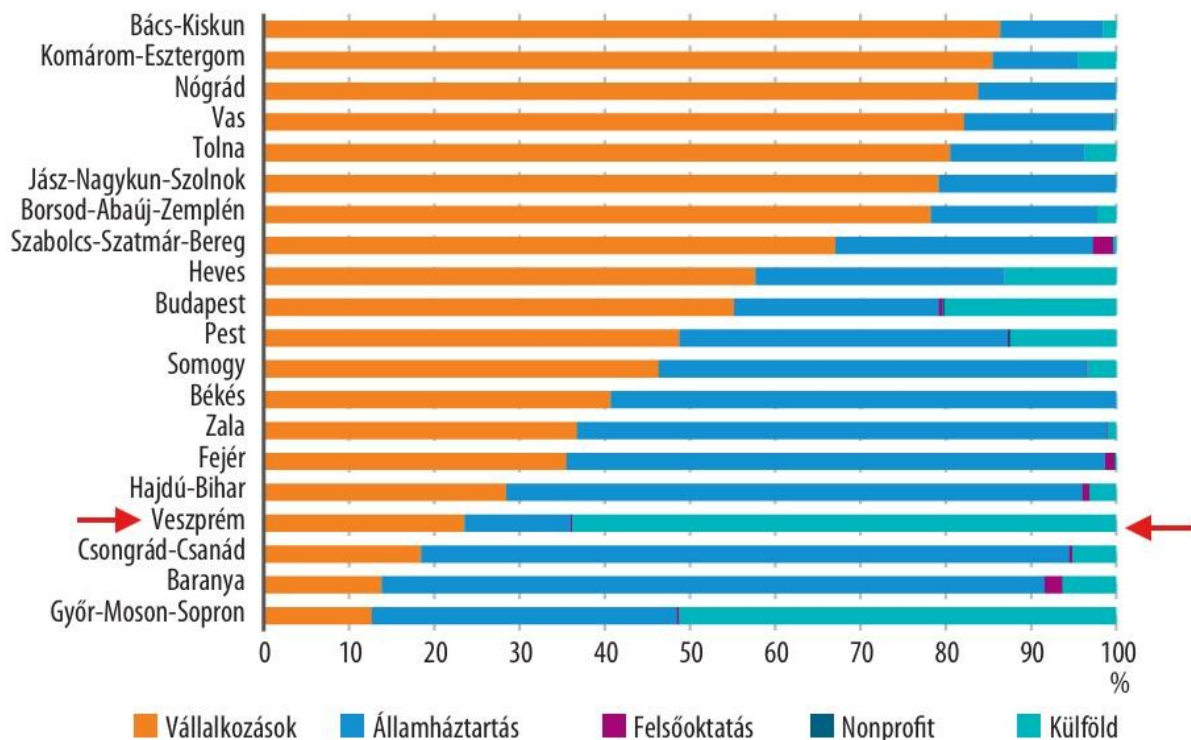
42. ábra: K+F ráfordítás (falakon belüli) a GDP százalékában Veszprém vármegyében (2000-2023)

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

A 43. ábra árnyalja a kutatás-fejlesztésbe investált források megoszlását. Veszprém vármegyében a vállalkozások K+F ráfordítása az összes ráfordításhoz képest 23% körül alakul. Az államháztartás az egésznek mintegy 14%-át adja, a felsőoktatás 1% körül mozog. A külföldi forrásból finanszírozott kutatás-fejlesztés (valószínűleg ez is vállalkozások kategóriához lenne sorolható) a legjellemzőbb, 64% körüli kimagasló értékekkel, mely országos összehasonlításban is vezető ebben a kategóriában.

43. ábra: A kutatás-fejlesztési ráfordítások megoszlása források szerint (2023)

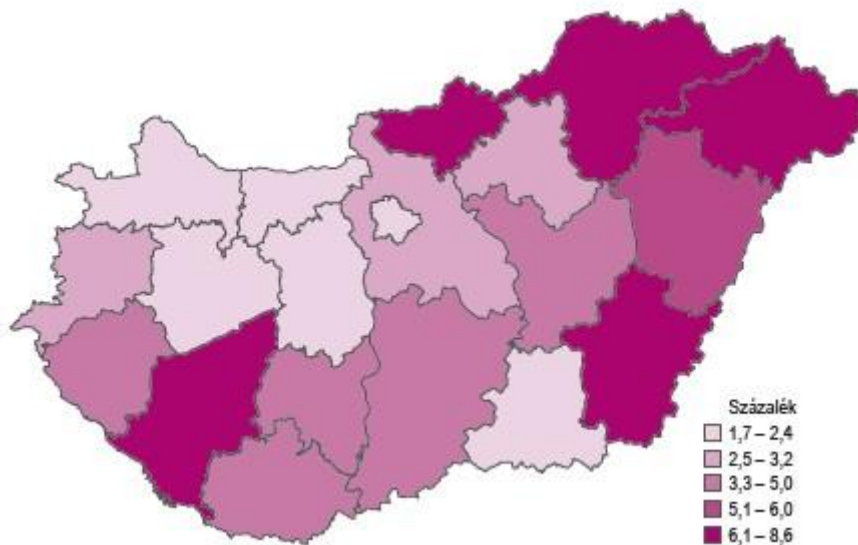

Forrás: KSH Tér-kép 2023 c. kiadvány

5.5. Foglalkoztatottság

A foglalkoztatottság egyik fontos mutatószáma a munkanélküliségi ráta. A rátát alapvetően két tényező befolyásolhatja. Az egyik tényező a munkanélküliség, vagyis az adott pillanatban a munkára képes és hajlandó népesség azon része, amely nem rendelkezik munkahellyel. A munkanélküliséget országos viszonylatban a Központi Statisztikai Hivatal határozza meg az állam által tárolt adatok és kérdőívek alapján. **Régiós szinten az Eurostat számítja ki és követi figyelemmel a munkanélküliség alakulását.** Az európai meghatározás szerint munkanélkülnek minősülnek azok a 15 és 74 év közötti személyek, akik a felmérési időszakban nem álltak foglalkoztatás alatt, de az azt megelőző 4 hétben aktívan munkahelyet kerestek és két héten belül képesek lennének munkába állni.

44. ábra: A 15-74 éves népesség munkanélküliségi rátája, 2023

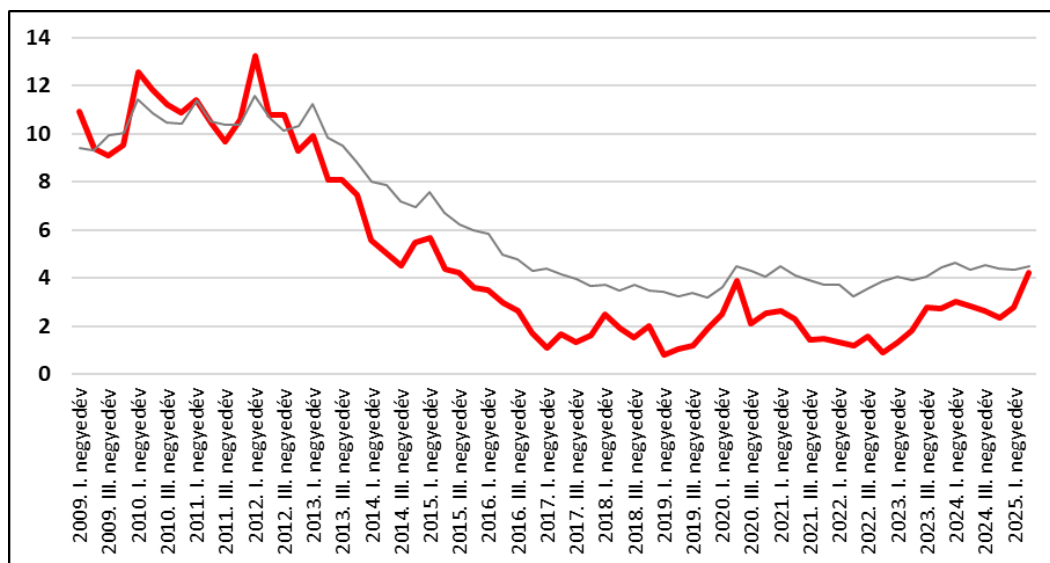

Forrás: KSH Tér-kép 2023 c. kiadvány

A munkanélküliségi rátát befolyásoló másik tényező a gazdaságilag aktív népesség, vagy a munkaerőállomány. A gazdaságilag aktívak csoportját a foglalkoztatottak és a munkanélküliek azon csoportja alkotja, akik korukból adódóan képesek és társadalmi státuszokból fakadóan hajlandók is dolgozni. Bár a munkanélküliség egy bizonyos szinten természetesnek tekinthető a gazdaságban, az államok célja mégis a minél magasabb foglalkoztatottsági szint elérése.

A következő oldalon, a 45. ábrán a munkanélküliségi rátát láthatjuk Veszprém vármegyében, 2009-2025 (II. negyedév) között. A 2008-2009-es gazdasági válság Veszprém vármegyét az átlagnál jobban érintette. A munkanélküliségi ráta 2012. első negyedévében 13,2%-on tetőzött. Innentől a foglalkoztatottság terén történt javulás nagyobb mértékű volt az országos átlagnál, Veszprém vármegyében azóta is átlag alatti a munkanélküliek száma, mely pozitív adat. 2019-ben és 2020-ban a COVID-19 járvány negatív hatása a diagramon is látszik, valamint az utóbbi 1-2 évben szintén felfelé mozogtak az értékek, de összességében a 3% körüli munkanélküliség egy rendkívül kedvező adat. 2025. második negyedévében kissé megemelkedett az érték (4,2%-ra), mely közelíti az országos átlagot (4,5%).

45. ábra: Munkanélküliségi ráta Veszprém vármegyében (2009-2025) (15-74 évesekre számítva)

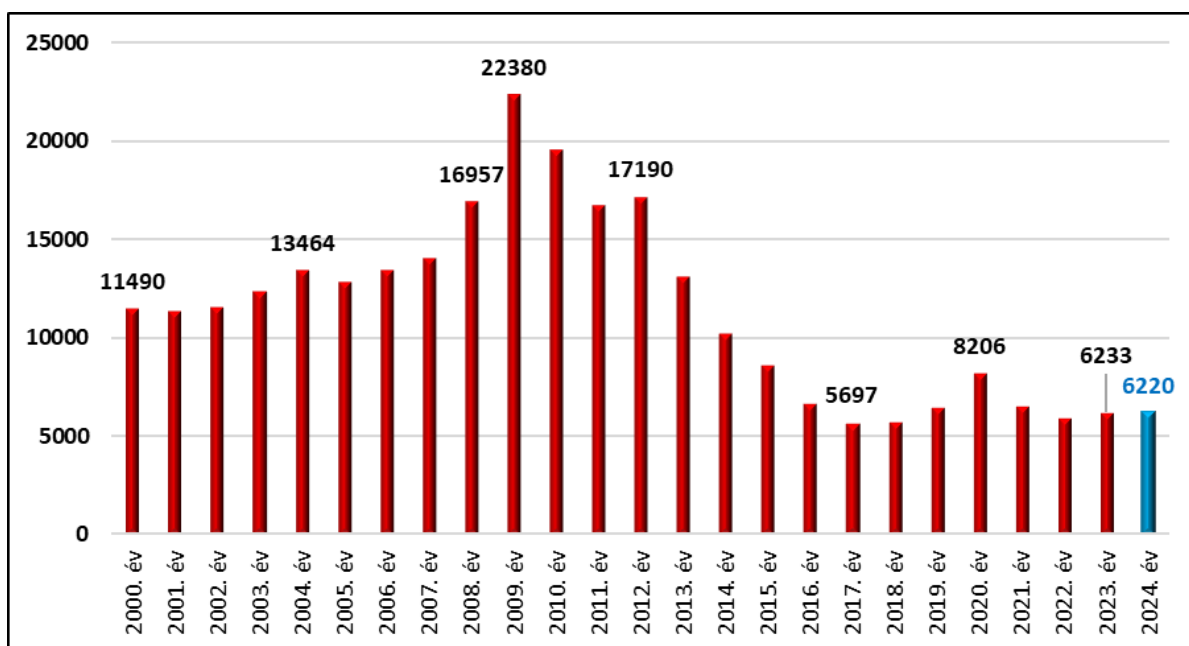

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés

A vármegyében - igaz területi egyenlőtlenségek mellett – számos munkalehetőség van, így a munkanélküliségi ráta 1-2% alá már nem szorítható le, hiszen a munkába állásra való hajlandóság - mint ahogy az előző oldalon is említettük - fontos tényezője a ráta értékének elmozdulásában.

A további, KSH által közzétett adatok és a belőlük készült diagramok (46-50. ábra) a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) adatai. Ezeknél a **15-64 éves**, munkaképes korú lakosság lett alapul véve, a jelenlegi hazai nyugdíjkorhatárt figyelembe véve.

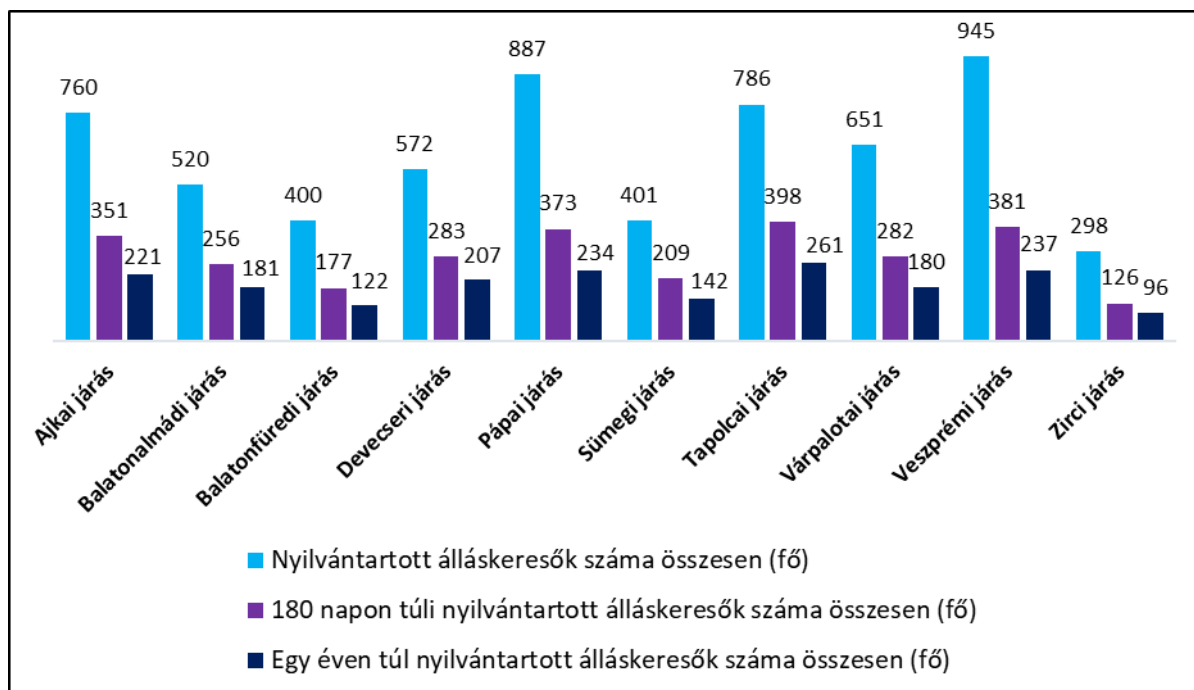
46. ábra: Nyilvántartott álláskeresők számának változása Veszprém vármegyében (2000-2024) (fő)

Forrás: KSH (NFSZ) adatok alapján saját szerkesztés

A 46. ábrán is látható a két válságidőszak, de a COVID-19 járvány miatti negatív hatások már nem voltak olyan drámai mértékűek, mint a 2008-as gazdasági válság idején.

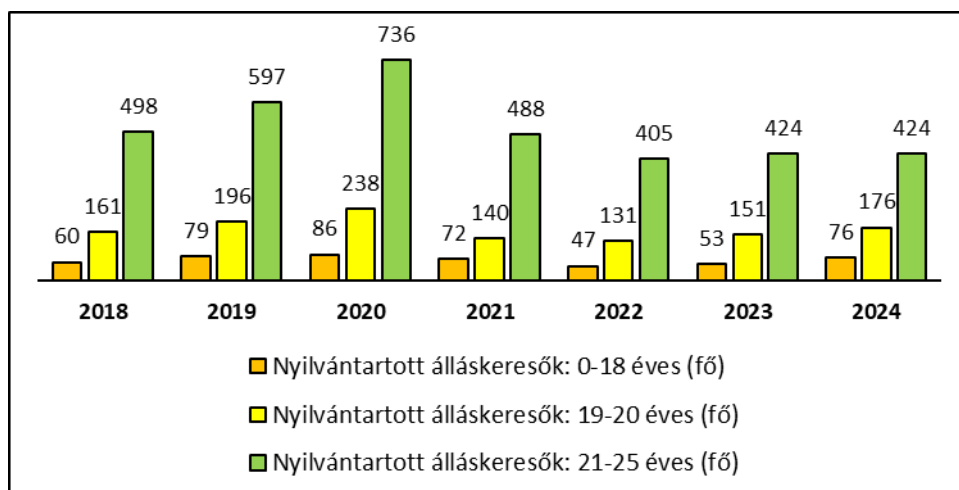
47. ábra: Nyilvántartott álláskeresők száma Veszprém vármegye járásaiban (2024) (fő)

Forrás: KSH (NFSZ) adatok alapján saját szerkesztés

A 47. ábrán láthatjuk, hogy a huzamosabb ideje nyilvántartott álláskeresők sokkal kevesebben vannak minden járásban, mint a 6 hónapon belül regisztráltak, így megállapíthatjuk, hogy a dolgozni akaró emberek több, mint 50%-a százaléka fél éven belül visszatér a munkaerőpiacra. Az álláskeresők száma leginkább a népességszámmal korrelál, kirívó értékeket semelyik járásban nem találunk.

48. ábra: Pályakezdő álláskeresők száma Veszprém vármegyében (2018-2024) (fő)

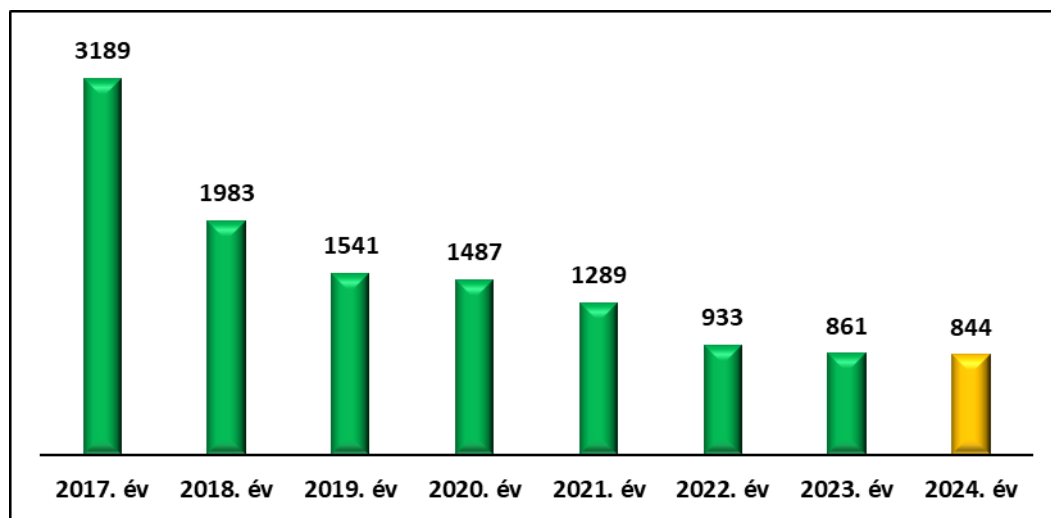
Forrás: KSH (NFSZ) adatok alapján saját szerkesztés

A tankötelezettség Magyarországon annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló betölti a 16. életévét. Legkorábban ekkor léphetnek a fiatalok a **munkaerőpiacra**. Láthatjuk, hogy a 0-18 éves korosztály, vagyis a legfiatalabb munkakeresők száma elég csekély, sokan tanulnak tovább. Ezután az életkor előrehaladtával, a tanulmányok végeztével egyre többen lépnek be a munkaerőpiacra. E

statisztika magyarázata lehet az is, hogy a szakmát szerzett fiatalok könnyebben helyezkednek el, míg a diplomás állások kínálata szűkösebb, szektoronként változó kereslet-kínálattal, természetesen.

A **közfoglalkoztatás**, más néven közmunkaprogram egy úgynevezett aktív munkaerőpiaci program, (köznapi nevén közmunka) egy speciális munkaviszony, amelynek keretében a munkavállalónak alacsony bérért valamilyen jellegű munkát kell végeznie egy az állam, illetve önkormányzat, (a közmunkaprogramban résztvevő) egyházi vagy egyéb civil szervezet által működtetett szervezet valamelyikénél.

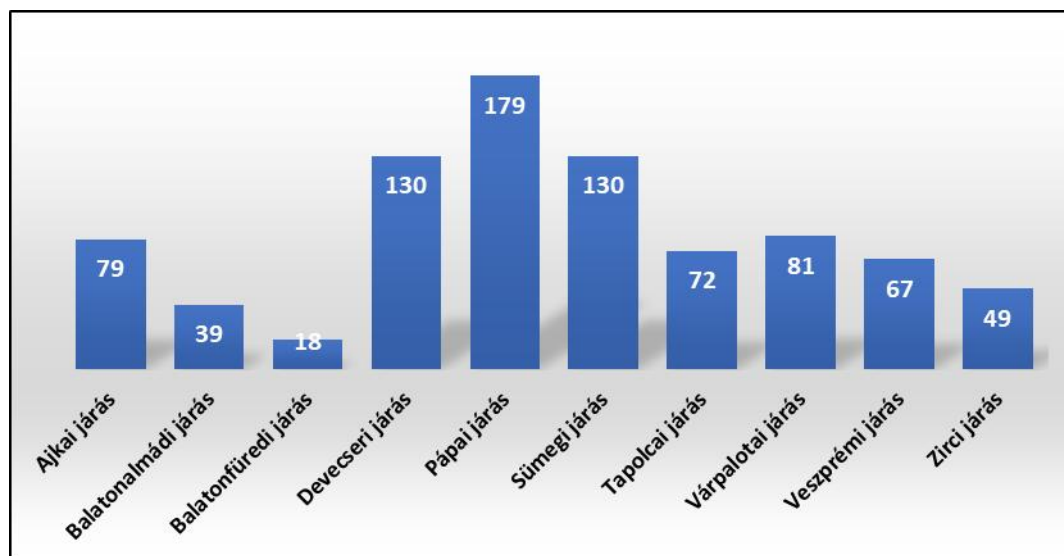
49. ábra: Közfoglalkoztatottak számának alakulása Veszprém vármegyében (2017-2024) (fő)

Forrás: KSH (NFSZ) adatok alapján saját szerkesztés

A közfoglalkoztatottak száma Veszprém vármegyében 2017 óta folyamatosan csökken, de az adatokban területi egyenlőtlenség mutatkozik járásonként. A vármegye **hátrányos helyzetű** járásaiban (Pápai, Sümegi és Devecseri járások) magasabb a közfoglalkoztatottak száma, melyet a munkalehetőségek száma, valamint a munkavállalók képzettségi szintje is befolyásol.

50. ábra: Közfoglalkoztatottak száma Veszprém vármegye járásaiban (2024) (fő)

Forrás: KSH (NFSZ) adatok alapján saját szerkesztés

6. Összefoglalás

A bemutatott adatsorok alapján megállapítható, hogy Veszprém vármegye **csökkenő népességű** és az elöregedés trendjeit erősen mutató vármegye.

A Balaton közelsége a parti járások népességfogyását némileg ellensúlyozza, mely az idevándorlók számában mutatkozik meg.

Az elöregedő népesség, különösen a Balaton miatt ide költöző idős népességtöbblet miatt az egészségügyi és a szociális ellátás fejlesztése kívánatos lenne, különösen az **idősgondozás** terén. A vármegyében az intézményi kapacitások terén komoly problémát jelent a házi- illetve a gyermekorvosok számának csökkenése, sok a betöltetlen praxis. Van, ahol évek óta csak helyettesítéssel tudják megoldani az ilyen típusú alapellátást.

Ezért megfontolásra ajánljuk, hogy Veszprém vármegyében a helyi egészségügyi és szociális infrastruktúra fejlesztése még hangsúlyosabbá váljon.

Kiemelt figyelmet érdemel az egészségfejlesztés és az egészségügyi prevenció, a megelőzés, valamint az egészségtudatosság. A Veszprém Vármegyei Önkormányzat Integrált Területi Programjában külön forrás került elkülönítésre a **Helyi humán fejlesztések** kiemelt projektre, melynek második ütemében, önálló projektként, 600 millió Ft forrással, olyan tevékenységeket tervez a vármegye az egészségfejlesztés és az egészségügyi prevenció területén (mozgás, életmód, táplálkozás, mentális egészség, egészségmegőrzés fókusszal), melyek mindezt elősegítik. A projektelemeket azon térségekbe, településekre is el kívánjuk juttatni, ahol a település mérete, a rendelkezésre álló kompetenciák okán nem lenne lehetőség egy ilyen program települési szintű megvalósítására.

A vármegye **gazdasága stabil**, számos cég rendelkezik kutató-fejlesztő kapacitással, és komoly összegeket fordít e célra. A munkanélküliség minimális, sok helyen inkább munkaerőhiány jelentkezik.

A Veszprém Vármegyei Önkormányzat Közgyűlése a Veszprém Vármegyei Területfejlesztési Szakmai Kollégiumban folyó közös munka révén tud a vármegye gazdaságára közvetett hatást gyakorolni - mely a következő években is fenntartandó - hiszen ennek köszönhetően együttgondolkodásra nyílik lehetőség a Pannon Egyetemmel, a Veszprém Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamarával, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Veszprém Vármegyei Szervezetével, valamint a Veszprém Vármegyei Kormányhivatallal, Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatával és a Balaton Fejlesztési Tanáccsal is.